

MILIEUJAARPROGRAMMA MORTSEL 2004

INHOUDSTAFEL

DEEL 1: INLEIDING

§	Algemene Informatie	5
§	Toelichting bij de werkwijze	5
§	Toelichting bij inhoud	5

DEEL 2: ACTIEPLAN

§	Instrumentarium	7
–	Inleiding	7
–	Actie I.1: Ambtelijk overlegorgaan en integratie	9
–	Actie I.2: Aanstellen duurzaamheidsambtenaar	10
–	Actie I.3: Opstellen van een milieubarometer	10
§	Vaste stoffen	11
Ø	Afvalpreventie	11
–	Actie V.1: Verkoop compostvaten	11
–	Actie V.2: Compostmeesterwerking	12
–	Actie V.3: Composteren en mulching: sensibilisatie en voorbeeldfunctie	14
–	Actie V.4: Wedstrijd ecologische tuin	16
–	Actie V.5: Reclamedrukwerk	17
–	Actie V.6: Publicatie afvalpreventie	17
–	Actie V.7: Sensibilisatie verpakingsafval	18
–	Actie V.8: Kringloopwinkel	19
–	Actie V.9: Scholenwerking	19
–	Actie V.10: Project 'Herbruikbare bekertjes'	21
–	Actie V.11: Kippenactie	21
–	Actie V.12: Afvalpreventie en afvalrecyclage binnen de eigen diensten	22
–	Actie V.13: Selectieve inzameling eigen bedrijfsafvalstoffen	22
–	Actie V.14: Project 'herbruikbare luiers'	23
–	Actie V.15: Ondersteunen wijkcompostering	24
–	Actie V.16: Project 'herbruikbare drankverpakkingen'	24
–	Actie V.17: Herbruikbare boodschappentas	25
–	Actie V.18: Provinciaal overlegplatform	25
Ø	Afvalrecyclage	25
–	Actie V.19: Opvolgen van het stedelijk afvalstoffenbeleid	25
–	Actie V.20: Illegaal ontwijkgedrag	27
–	Actie V.21: Project 'Vermindering groenafval'	28
–	Actie V.22: Fost Plus project	29
–	Actie V.23: Bedrijfsafval	29
Ø	Bestrijdingsmiddelen	30
–	Actie V.24: Gebruiksbeperking bestrijdingsmiddelen	30
Ø	Secundaire grondstoffen	32
–	Actie V.25: Gebruik compost door eigen diensten	32
–	Actie V.26: Breekpuin	32
Ø	Milieuverantwoord productgebruik	33
–	Actie V.27: FSC-hout	33
–	Actie V.28: Kantoorartikelen	34
–	Actie V.29: Verven en vernissen	34
§	Water	36
–	Actie W.1: Duurzaam lokaal waterplan	36
–	Actie W.2: Herziening TRP	36
–	Actie W.3: Subsidierreglementen	37
–	Actie W.4: Duurzaam watergebruik bij de stedelijke gebouwen	39
–	Actie W.5: Vergunningenbeleid	40

§	Mobiliteit.....	41
–	Actie M.1: Toetsing mobiliteitsbeleid/milieubeleid	41
–	Actie M.2: Sensibilisatie	42
–	Actie M.3: Eigen diensten	43
§	Bodem en grondwater	44
–	Actie B.1: Eigen diensten	44
–	Actie B.2: Stookolietanks	44
§	Hinder.....	46
–	Actie H.1: Klachtenregistratie	46
–	Actie H.2: Geluid	46
–	Actie H.3: Licht en geur	47
–	Actie H.4: Bodem	47
§	Natuurlijke entiteiten	48
–	Actie N.1: Uitvoeren van het GNOP-actieprogramma	48
–	Actie N.2: Sensibilisatie	50
§	Interne milieuzorg.....	52
–	Actie IM.1: Intern milieuzorgsysteem	52
§	Energie.....	56
–	Actie E.1: Energiezorgsysteem	56
–	Actie E.2: Hernieuwbare energie	57
–	Actie E.3: Sensibilisering	57
§	Burgers en doelgroepen.....	59
–	Actie BD.1: Communicatiekanalen	59
–	Actie BD 2: Acties per doelgroep	61
–	Actie BD.3: Informatie, Educatie en Motivatie	62
–	Actie BD.4: Integratie	68
–	Actie BD.5: Milieumaand	69

BIJLAGEN

1	Overzicht begrotingsposten 2004	
2	Overzicht toezichtopdrachten + planning 2004 milieuambtenaar	+ H1
3	Statuten en afspraken nota milieuadviesraad	
4	Jaarverslag 2003 en planning 2004 milieuadviesraad	
5	Milieubarometer	
6	Alle artikels over afval verschenen in Mortsel Info, het stedelijk informatieblad	V
7	Alle artikels gepubliceerd in de afvalkrant van IGEAN	V
8	De afvalkalender	V
9	Brief Igean compostcursus	V.2
10	Verslag vergadering compostmeesters	V.2
11	Brief mededeling bijkomende opleiding tot compostmeester	V.3
12	Informatie biodegradeerbare bloempotjes	V.3
13	Publiciteitsmateriaal voordracht rond ecologisch tuinieren: een tuin zonder bestrijdingsmiddelen	V.3
14	Collegebeslissing i.v.m. organisatie wedstrijd de ecologische siertuin.	V.4
15	Reglement van de wedstrijd rond ecologisch tuinieren	V.4
16	Publicatie wedstrijd ecologisch tuinieren	V.4
17	Collegebeslissingen en advies middenstandsraad, i.v.m. de milieubewuste aankoopgids	V.6
18	Gemeenteraadsbeslissing samenwerkingsovereenkomst Opnieuw en Co.	V.8
19	Verslag vergadering basisonderwijs	V.9
20	Verslag vergadering secundair onderwijs	V.9
21	Brief brooddozen	V.9
22	Brief aan IGEAN subsidie herbruikbare luiers	V.14
23	Informatiestrookje naaldcontainers	V.19
24	Collegebeslissing aankoop containers jeugdbewegingen	V.19
25	Ontwerp affiches zwerfvuilactie	V.22
26	Verslag middenstandsraad	V.23
27	Collegebeslissing aankoop herbiciden 2003.	V.24
28	Collegebeslissing ecologisch groenbeheer.	V.24
29	Brief over voedselteams + uitnodiging infoavond voedselteams	V.24
30	Collegebeslissing i.v.m. toekenning leveringsopdracht	V.27
31	Programma workshop milieuvriendelijke overheidsaankopen, sessie verven en vernissen.	V.29
32	Nieuw subsidiereglement hemelwaterputten	W.3
33	Brochure 'Verlaag uw waterfactuur, Verlaag uw energiefactuur'	W.3
34	Collegebeslissing, formulier subsidie regenwaterinstallatie.	W.3
35	Gemeenteraadsbeslissing regenwatertonnen	W.3
36	Artikels Mortsel info, thema water	W.3
37	Artikel Mortsel Info, verkeersveilige omgeving de Perenpit	M.1
38	Programma Car Free Day	M.2
39	Bestelbon minibus LPG	M.3
40	Nieuw premiereglement fiets- en stappremie	M.3
41	Subsidiereglement buiten gebruik stellen stookolietanks	B.2
42	Artikel Mortsel Info hinder	H
43	Subsidiereglement groendak	N.1
44	Beheersvisie Natuurpunt Klein Zwitserland	N.1
45	Inventarisatieplan Fort 4	N.1
46	Technische bepalingen eerste natuurbeheerswerken	N.1
47	Resultaten voorontwerpfase Koude Beek	N.1
48	Verslag vergadering Interne milieuzorg	IM.1
49	Artikels Dubbelpunt	IM.1
50	Enercall 2003	E.1
51	Verslag prijsvraag groene stroom	E.2
52	Artikels Mortsel info energie	E
53	Brochure Verlaag uw energiefactuur, verlaag uw waterfactuur	E.3
54	Publicatie september milieumaand	BD.5

DEEL 1: INLEIDING

Algemene informatie

Oppervlakte stad: 778 ha 41 a 76 ca
Aantal inwoners: 24.451 (op 31.12.03)

Burgemeester: Ingrid Pira
Schepen voor leefmilieu: Paul Van Dyck

Correspondentieadres: Liersesteenweg 1 2640 Mortsel
Milieuambtenaar: Erik Mertens tel.: 03/444.18.43 erik.mertens@mortsel.be
Duurzaamheidsambtenaar: Veerle Peeters tel.: 03/444.18.41 veerle.peeters@mortsel.be
fax: 03/444.18.39

Toelichting bij de werkwijze

Dit milieujaarprogramma (MJP) is opgesteld in uitvoering van art. 2.1.25 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) en de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' tussen het Vlaams gewest en de stad Mortsel. Het milieujaarprogramma geeft aan op welke manier het stadsbestuur in het betrokken werkingsjaar de bepalingen van het stedelijk, provinciaal en gewestelijk milieubeleidsplan zal trachten te realiseren. Het geeft ook aan op welke manier de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' zal worden uitgevoerd.

Bij elke actie wordt het voorziene begrotingskrediet en de verantwoordelijke(n) vermeld.

Bij de bestaande acties wordt de stand van zaken vermeld.

Een overzicht van de toepasselijke begrotingsposten is als bijlage bij dit milieujaarprogramma gevoegd.

Overeenkomstig art. 2.1.26 van het DABM stelt het college van burgemeester en schepenen het ontwerp-milieujaarprogramma op en legt dit voor aan de gemeenteraad. Het college van burgemeester en schepenen stelt het definitieve milieujaarprogramma vast na goedkeuring door de gemeenteraad.

De milieuvadvisraad brengt advies uit over het ontwerp-milieujaarprogramma.

Toelichting bij de inhoud.

Het milieujaarprogramma omvat decretaal:

1. Een verslag van de stand van zaken betreffende de uitvoering van het gewestelijk, provinciaal en stedelijk milieubeleidsplan binnen de stad.
Dit wordt weergegeven bij de omschrijving van de acties.
2. Een actieplan voor het komende jaar waarin concreet wordt weergegeven op welke manier de doelstellingen van het stedelijk, provinciaal en gewestelijk milieubeleidsplan alsook de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' zullen worden gerealiseerd.
3. Een overzicht van de in de begroting voorziene inkomsten- en uitgavenposten om de realisatie van het milieujaarprogramma mogelijk te maken.

Verder omvat het milieujaarprogramma bovenop de decretaal reeds voorziene inhoud nog een overzicht van het gevoerde handhavingsbeleid inzake de toepassing van de milieuwetgeving.

Het actieplan heeft overeenkomstig de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' minstens betrekking op volgende onderwerpen:

1. instrumentarium
2. vaste stoffen (afval, milieuverantwoord productgebruik, bestrijdingsmiddelen)
3. water (afvalwater, riolering, oppervlakte- en grondwater)
4. energie
5. mobiliteit

6. natuurlijke entiteiten (groenvoorziening, natuurbehoud en ontwikkeling, landschapszorg)
7. bodem en grondwater
8. hinder (geluid, geur, licht)
9. interne milieuzorg binnen de stedelijke diensten
10. burgers en doelgroepen

DEEL 2: ACTIEPLAN

INSTRUMENTARIUM (niveau 2)

Inleiding

Milieujaarprogramma—milieubeleidsplan

Dit milieujaarprogramma is gebaseerd op het stedelijk milieubeleidsplan 2000-2004. Het milieubeleidsplan is opgesteld in het kader van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en in uitvoering van optie 1 van het milieuconvenant 1997-1999. Het milieubeleidsplan werd goedgekeurd door het provinciebestuur en AMINAL.

Samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling'

In zitting van 30 april 2002 heeft de gemeenteraad beslist om de samenwerkingsovereenkomst te ondertekenen voor volgende clusters:

- Instrumentarium: niveau 2
- Vaste stoffen: niveau 2
- Energie: niveau 2
- Water: niveau 1
- Mobiliteit: niveau 1
- Natuurlijke entiteiten: niveau 1
- Hinder: niveau 1
- Burgers en doelgroepen: niveau 1

Milieudienst

Plaats binnen de organisatie

Stadsbestuur

Technische dienst

Afdeling milieu en ruimtelijke ordening

- 1 stedenbouwkundige niveau A

- 1 milieuambtenaar niveau A

- 1 consulent milieu en ruimtelijke ordening niveau B

- 1 duurzaamheidsambtenaar niveau B

De gehele technische dienst valt onder de bevoegdheid van schepenen Paul Van Dyck, bevoegd voor ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu en openbare werken.

Taken

De functiebeschrijvingen van de milieuambtenaar, de duurzaamheidsambtenaar en de consulente milieu en ruimtelijke ordening werden samen met het MJP 2002 overgemaakt.

De milieudienst is belast met het opstellen, uitvoeren en evalueren van het gehele milieujaarprogramma (incl. de onderdelen met betrekking tot interne milieuzorg en de milieubarometer) en de andere wettelijke taken op het vlak van afvalstoffenbeheer, bodemsanering, VLAREM, integraal waterbeleid, natuur, ...

Voor wat betreft de administratieve taken kan de milieudienst hierbij beroep doen op de gemeenschappelijke administratieve medewerkers van de technische dienst. Verder is er een nauwe samenwerking met de andere ambtenaren van de technische dienst (diensthoofd technische dienst, diensthoofd stedelijke werf, stedenbouwkundige, hoofd techniek gebouwen en open ruimten, groenambtenaar, mobiliteitsambtenaar), de informatiedienst (externe en interne communicatie), de stedelijke werf en de dienst ontwikkelingssamenwerking.

Milieuloket:

De technische dienst heeft een gemeenschappelijk informatieloket. De consulente milieu en ruimtelijke ordening staat hierin voor het behandelen van de vragen van de burger. Zij kan daarbij, indien nodig, beroep doen op de milieu- en duurzaamheidsambtenaar.

De telefoon en het e-mailadres van de milieu- en duurzaamheidsambtenaar worden regelmatig in het gemeentelijk informatieblad, op aanvraagformulieren en bij de afvalkalender vermeld.

De burger kan ook gebruik maken van de meldingskaarten die worden verspreid via het gemeentelijk informatieblad. Er zijn interne dienstafspraken dat de milieuklachten, die eventueel bij andere diensten terecht komen, aan de milieudienst worden doorgegeven.

Toezichthoudende ambtenaar

De milieuambtenaar Erik Mertens is door de gemeenteraad op 9 september 1997 aangesteld als toezichthoudend ambtenaar zoals bedoeld in art.58 van VLAREM I en heeft op 11 december 1997 de eed afgelegd voor de vrederechter van het kanton Berchem. Het overzicht van de uitgevoerde toezichtsoopdrachten en de planning voor 2004 bevinden zich als bijlage bij dit milieujaarprogramma. Bij het uitvoeren van de toezichtstaken wordt samengewerkt met de officier van de wijkwerking van de politiezone MINOS.

Milieuadviesraad

Mortsel beschikt over een zogenaamde 'open' milieuraad waar alle inwoners van Mortsel welkom zijn op alle vergaderingen van de milieuraad. Er kan bijgevolg niet per definitie voldaan worden aan de voorwaarde van art. 5.1.1.5 §6.1 van de samenwerkingsovereenkomst. Hiervoor werd in het kader van het milieujaarprogramma 2002 een afwijking aangevraagd en goedgekeurd.

De twee Mortselse milieu- en natuurverenigingen zijn wel in de milieuraad vertegenwoordigd. Dit is voor deze verenigingen trouwens een voorwaarde om een werkingssubsidie te ontvangen.

In september 2003 werden de afsprakennota tussen stadsbestuur en milieuadviesraad en de aangepaste statuten van de milieuadviesraad door de gemeenteraad goedgekeurd. De nieuwe statuten en de afsprakennota, conform de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling, zijn als bijlage bij dit milieujaarprogramma gevoegd. Het huishoudelijk reglement van de milieuadviesraad is in het kader van het milieujaarprogramma 2002 reeds overgemaakt. Het jaarverslag 2003 en de planning 2004 zijn als bijlage bij dit milieujaarprogramma gevoegd.

De secretaris van de milieuadviesraad ontvangt alle agenda's en verslagen van de gemeenteraden en gemeenteraadscmissies per e-mail.

Voor meer informatie over de werking van de milieuraad verwijzen wij naar www.milieuraadmortsel.be

MMIS (gewestelijk milieu management informatiesysteem)

Het stadsbestuur zal deelnemen aan de operationele delen van het systeem (o.a. milieubeleidsregister, natuurvergunningenloket en rioleringsdatabank). Het inschrijvingsformulier voor MKROS is in het kader van het milieujaarprogramma 2002 reeds overgemaakt.

De milieuambtenaar en de duurzaamheidsambtenaar beschikken over een eigen internetaansluiting.

MINA-werkers (milieu- en natuurwerkers)

Het stadsbestuur zet geen MINA-werkers in.

Participatie

De milieuraad is een permanent open milieuraad.

De milieuraad is opgenomen in het overkoepelend overleg tussen de verschillende stedelijke adviesraden en maakt deel uit van de regio-milieuraad. De milieuraad heeft een vertegenwoordiger binnen de GECORO, de burenrade van Agfa Gevaert, de overlegcommissie luchthaven Antwerpen en wordt betrokken bij de opmaak van het mobiliteitsplan.

Zoals blijkt uit het jaarverslag van de milieuadviesraad, werden in 2003 volgende initiatieven uitgevoerd:

- Deelname aan de haagplantactie 'behaag ... natuurlijk' i.s.m. Natuurpunt
- Organisatie van de 3de kippenactie
- Selectie voor het Tandem-pilootproject 'straalt je dak' i.s.m. Tandem-VIBE, Eurosense en het stadsbestuur (uitvoering in 2004)
- Organisatie van een tocht met de milieuboot, een informatiestand op de jaarmarkt, uitlenen van energiemeters en een wandel- en fietstocht in het kader van de campagne 'september milieumaand' van het stadsbestuur.

Voor 2004 staan naast de haagplantactie en de kippenactie o.m. volgende projecten op stapel:

- Informatieavond 'verwijderen stookolietanks' i.s.m. stadsbestuur (februari)
- Verdere uitwerking Tandem-pilootproject (februari – mei)
- Deelname aan een opruim- en sensibilisatieactie rond de zwerfvuilproblematiek (maart)
- Organisatie van een biomarkt i.s.m. de omliggende gemeenten (april – augustus)
- Informatiestanden op de dag van het park en de jaarmarkt i.s.m. compostmeesters

Verder verwijzen we naar de actie 'september milieumaand' in 2003 (zie actie BD.5) en de wedstrijd 'meest energiebewuste gemeente' voor beloften (zie actie E.3).

Actie I.1: Ambtelijk overlegorgaan en integratie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	* De milieuambtenaar en de duurzaamheidsambtenaar nemen afwisselend deel aan de wekelijkse afdelingsvergadering van de technische dienst.. Naast de milieu- en duurzaamheidsambtenaar nemen de bevoegde schepen(en), de stadssecretaris, het diensthoofd technische dienst, het hoofd techniek gebouwen, het hoofd techniek open ruimten, het diensthoofd van de stedelijke werf, de groenambtenaar, de stedenbouwkundige en voor sommige dossiers de mobiliteitsambtenaar deel aan deze vergadering. Op deze vergadering worden de dossiers inzake ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu, openbare werken en het beheer van de gebouwen voor het college van burgemeester en schepenen en de gemeenteraad voorbereid en uitgewerkt. Deze vergadering wordt nauw betrokken bij het opstellen en het uitvoeren van het milieujaarprogramma. * De duurzaamheidsambtenaar is actief lid van de redactieraad van het stedelijk informatieblad Morsel-Info. De redactieraad vergadert maandelijks en gaat over de inhoud en onderlinge afstemming van de artikelen in het informatieblad. * De milieudienst werkt samen met de medewerkers van het nieuwe woonloket om de verspreiding van informatie over duurzaam (ver)bouwen op een gecoördineerde manier te laten verlopen. Er werd o.m. nauw samengewerkt bij het opstellen van het nieuwe subsidiereglement 'functioneel verbeteren van woningen' dat in de gemeenteraad van december 2003 werd goedgekeurd * De milieudienst werkt samen met het secretariaat in de dossiers rond de aankoop van cateringproducten (zie actie IM.1) en kantoorartikelen (zie actie IM.1) * Er is een werkgroep interne milieuzorg opgericht (zie actie IM.1) * De milieuambtenaar is betrokken bij het duurzaam bouwproject Antwerpsestraat 44-46 te Morsel (zie actie E.3). * De milieuambtenaar volgt mee alle rioleringsdossiers op en is als energiecoördinator mee verantwoordelijk voor de opstelling en uitvoering van het gemeentelijk energiebeleid. * De milieuambtenaar maakt, samen met de verantwoordelijken van de groendienst, deel uit van de stuurgroep 'reductieplan bestrijdingsmiddelen' (zie actie V.24).
Beoordeling	Positief

PLANNING	
Geplande handelingen	De in de rapportering vermelde initiatieven worden verder gezet. De werking van de werkgroep interne milieuzorg wordt verder uitgebreid. Hierbij is o.m. bijkomende samenwerking voorzien met de dienst informatica (aankoop energiezuinige toestellen) en de stedelijke werf (gebruik van verf en FSC hout). De milieudienst zal samenwerken met de dienst cultuur rond de aanleg van een educatief natuurleerpad (i.s.m. Natuurpunt) en buurtcontracten (sensibilisatie rond zwerfvuil). De milieudienst werkt samen met de diensten van het park Fort 4 rond de organisatie van de dag van het park.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie I.2: Opstellen van een milieubarometer

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De duurzaamheidsambtenaar is gestart met de opmaak van de milieubarometer. De voorlopige versie van de milieubarometer is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd. De milieuvadvisraad werd in zitting van 13/2/2003 een eerste maal bij het opstellen van de milieubarometer betrokken. De basislijst met indicatoren werd in het kader van het MJP 2002 overgemaakt.
Bijlagen	Voorlopige milieubarometer

PLANNING	
Geplande handelingen	De milieubarometer zal verder aangevuld en uitgebreid worden. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van de handleiding die door het Vlaamse gewest ter beschikking gesteld wordt.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Duurzaamheidsambtenaar

Actie I.3: Opstellen van het gemeentelijk milieubeleidsplan 2005-2009

PLANNING	
Geplande handelingen	Het gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004 loopt tot einde 2004 en moet dus vernieuwd worden. Bovendien zijn het gewestelijk en provinciaal milieubeleidsplan intussen vernieuwd en moet het gemeentelijk milieubeleidsplan hieraan aangepast worden. De opmaak zal gebeuren door een externe dienst onder begeleiding van een begeleidingscommissie met leden van de gemeenteraad, de milieuvadvisraad en ambtenaren van de stedelijke diensten. De opmaak dient conform de bepalingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid te gebeuren.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	8791-122-02 opstellen milieubeleidsplan 7.500€
Verantwoordelijke	Milieudienst

VASTE STOFFEN (niveau 2)

Uitvoering stedelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk afvalpreventie en –inzameling	: pagina 62 t.e.m. 65
Hoofdstuk gebruik van duurzame grondstoffen en producten	: pagina 71-72
Hoofdstuk duurzaam omgaan met bestrijdingsmiddelen	: pagina 74-75

Algemene bijlagen

Bijlage 6: alle artikels over afval verschenen in Mortsels Info, het stedelijk informatieblad
 Bijlage 7: alle artikels gepubliceerd in de afvalkrant van IGEAN
 Bijlage 8: de afvalkalender

De artikels worden per bijlage chronologisch gerangschikt.

Afvalpreventie

Actie V.1: Verkoop compostvaten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In het jaar 2003 werden 131 compostvaten verkocht. De compostvaten worden op het recyclagepark verkocht. Dit werd bekend gemaakt via het gemeentelijk informatieblad van maart en de afvalkalender 2003. Het compostvat is gratis ter plaatse af te halen of wordt thuis bezorgd tegen een minimale vergoeding van 1,25 euro. Op de jaarmarkt werden ook compostvaten verkocht. Hierbij waren de compostmeesters aanwezig en lagen brochures ter beschikking. De kopers werden aldus vooraf reeds goed ingelicht. Aan de kopers werd een extra service geleverd: na de opruiming van de jaarmarkt werd het compostvat gratis bij de koper thuis afgeleverd. In totaal werden er 12 compostvaten op de jaarmarkt verkocht. Het subsidiedossier voor aankoop van wormenbakken en compostvaten dat via IGEAN bij OVAM is ingediend, werd opgevolgd. Aangezien in maart het compostseizoen weer op gang komt, werd in Mortsels Info van maart nog eens uitgelegd hoe een compostvat werkt, hoe men moet composteren, wat men kan doen met compost, hoe men de compostmeesters kan bereiken, ... Er zal een enquête gehouden worden bij enkele kopers van compostvaten: tevredenheid, goede opstart, ...
Beoordeling	In het jaar 2002 werden 103 compostvaten verkocht. Dit wil zeggen dat er in 2003 28 vaten meer verkocht werden. Op vraag van het toenmalige gemeentebestuur van Mortsels, heeft het studiebureau Iris Consulting in september 1997 een verslag uitgebracht van haar woonbehoeften-onderzoek. Dit onderzoek moest een duidelijk inzicht verstrekken in de woonproblematiek en resulteren in een woonbeleidsplan. In het verslag wordt vermeld dat het aantal woningen steeg tussen 1981 en 1991 van 9.960 tot 10.345, wat ongeveer overeenkomt met een toename van 40 woningen per jaar. Dit betekent dat we kunnen veronderstellen dat er in 2003 in totaal 10.825 (10.345+ 480) aanwezig zijn. Uit een grafiek van het onderzoek kan afgelezen worden dat 42 % van de woningen appartementen zijn en 58 % huizen. Niet alle huizen hebben tuinen en sommige appartementen hebben dan weer wel een

	tuin. We zullen daarom bepalen dat 40 % van de woningen geen tuin hebben. Dit komt dus neer op ongeveer 6.495 woningen met tuin. In het uitvoeringsplan huishoudelijke stoffen 2003-2007 is er een taakstelling vooropgesteld dat in 2007 36 % van de bevolking van een GFT-gemeente actief aan preventie van alle organisch afval moet doen door bv. het composteren en het houden van kippen. Onder 'bevolking' zullen wij 'woningen' verstaan omdat de preventieve acties per woning zullen gebeuren. 36 % van 6.495 is 2.338,2. Bijgevolg moet tegen 2007 ongeveer 2.340 woningen aan organische afvalpreventie doen. In 2001 werd de kippenactie gestart. Voor de jaren 2001, 2002 en 2003 werden in totaal aan 94 gezinnen kippen bezorgd. Tot op heden zijn er in totaal 2.234 compostvaten verkocht Dit komt neer dat in de stad Mortsel reeds 2.328 gezinnen aan organische afvalpreventie doen. Er dienen bijgevolg nog minimum 12 gezinnen bereikt te worden om de doelstelling van 36% te behalen. De stad Mortsel doet het dus zeker niet slecht wat betreft organische afvalpreventie. Hierbij dient er ook nog opgemerkt te worden dat enkele gezinnen gebruik maken van composthopen- of bakken.
Commentaar	Er worden reeds compostvaten verkocht sinds 1989 Tot en met 2003 werden er ongeveer 2.234 compostvaten verkocht.
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsel Info

PLANNING	
Geplande handelingen	In Mortsel Info wordt er een artikel gepubliceerd over composteren en de verkoop van compostvaten. Het subsidiedossier voor aankoop van wormenbakken en compostvaten dat via IGEAN bij OVAM is ingediend, werd in 2004 goed gekeurd. Stad Mortsel heeft bijgevolg 60 vaten en 3 wormenbakken aangekocht. De compostvaten zullen op het recyclagepark, op de jaarmarkt, de biomarkt en tijdens de Dag van het Park (zie actie V.24) verkocht worden. Dit wordt kenbaar gemaakt via het recyclagepark en het gemeentelijk infoblad.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	8761-124-48 aankoop compostvaten 879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.2: Compostmeesterwerking

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Stand op de jaarmarkt. De compostmeesters kunnen steeds door iedereen gecontacteerd worden voor vragen of voor een afspraak vast te leggen. 3 dagen (resp. 1 in april, mei en juli) zijn de compostmeesters op het recyclagepark aanwezig voor eventuele vragen te beantwoorden. Dit werd kenbaar gemaakt via het gemeentelijk infoblad en op het recyclagepark. IGEAN organiseerde twee maal een 3-daagse initiatiecursus over composteren voor ondermeer de Mortselaars. De inwoners werden hiervoor via de afvalkrant, uitgegeven door IGEAN; ingelicht. Na de cursus bestaat er de mogelijkheid om een bijkomende

	cursus tot gediplomeerde compostmeester, te volgen. De duurzaamheidsambtenaar, heeft deze initiatiecursus gevolgd. Zes Mortselaars hebben eveneens de initiatiecursus gevolgd. In bijlage vermelding van de 6 deelnemers aan de compostcursus in een brief van IGEAN. De aanwezigen op de voordracht rond ecologisch tuinieren en de deelnemers van de wedstrijd rond ecologisch tuinieren werden persoonlijk aangesproken met de vraag of ze geen interesse hadden in de vrijwillige functie compostmeesters. Dit bleek niet zo te zijn. In de afvalkrant van maart verscheen er een artikel over compostmeesters en de compostcursus. In de afvalkrant van maart verscheen er een artikel over de compostcursus. Op 17 februari werd er vergaderd met de compostmeesters. In bijlage het verslag.
Beoordeling	In het uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 2003-2007 wordt als richtinggevende doelstelling bij de uitvoering van het preventiebeleid vooropgezet om per intergemeentelijke samenwerkingsverband 6 actieve compostmeesters per 10.000 inwoners te hebben vanaf 2004. In Morstel zijn er 7 gediplomeerde compostmeesters (waaronder 2 personeelsleden) voor 24.700 inwoners.
Bijlagen	Bijlage 6: Morsel Info Bijlage 7: afvalkrant Bijlage 9: Brief Igean compostcursus Bijlage 10: Verslag vergadering compostmeesters

PLANNING	
Geplande handelingen	De compostmeesters kunnen steeds opgebeld worden voor vragen of voor een afspraak vast te leggen. 2 dagen (resp. 1 in mei en juli) zijn de compostmeesters op het recyclagepark aanwezig voor eventuele vragen te beantwoorden. Dit wordt kenbaar gemaakt via het gemeentelijk infoblad en op het recyclagepark. Stand op de jaarmarkt Stand op de biomarkt (23 april) (zie actie V.24) De duurzaamheidsambtenaar zal de opleiding tot gediplomeerde compostmeester, georganiseerd door IGEAN, vervolledigen. De deelnemers aan de initiatiecursus composteren van Igean, zullen persoonlijk aangeschreven worden om de cursus te vervolledigen zodat ze als gediplomeerde compostmeesters aangesteld kunnen worden. In de afvalkrant van februari 2004 wordt de compostcursus 2004 aangekondigd. In maart wordt een vergadering met de compostmeesters gepland. Igean organiseert in samenwerking met Vlaco, Cel Thuiscomposter, in februari een bijscholing voor de compostmeesters.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	8761-124-48 aankoop compostvaten 879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.3: Composteren en mulching: sensibilisatie en voorbeeldfunctie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Wanneer scholen composteren krijgen ze een toelage. Voor het schooljaar 2002-2003 hebben 3 scholen zich ingeschreven. Zie actie V.9. Compost wordt via Igean, de intercommunale, ter beschikking gesteld. Dit werd aangekondigd in Mortsels Info en de afvalkrant van IGEAN. Op het recyclagepark staat een demonstratiestand. De compostmeesters kunnen onmogelijk elk weekend op de demonstratieplaats op het recyclagepark aanwezig zijn. Er is beslist om drie dagen tijdens het compostseizoen het composteren te demonstreren, (zie actie V.2) Inwoners die een compostvat aankopen, krijgen bij de aankoop de nodige informatie (brochure). De Intercommunale waarbij Mortsels is aangesloten organiseert tweemaal (voorjaar en najaar) een 3-daagse initiatiecursus over composteren. De cursus werd bekend gemaakt in de afvalkrant van IGEAN. De deelnemers in het voorjaar zijn via een brief op de hoogte gebracht dat na deze cursus een bijkomende opleiding tot compostmeester wordt gegeven. Bijlage V.11. De compostmeesters stonden samen met de milieudienst, de milieuvriendelijke raad en natuurpunt op 20 september op de jaarmarkt. De inwoners konden aan de stand een compostvat aankopen. Als extra service werden de compostvaten na de jaarmarkt gratis thuis bezorgd. Eveneens werden op de stand brochures over composteren ter beschikking gelegd en konden allerlei compostvragen aan de compostmeesters gesteld worden. Geïnteresseerde inwoners konden op 7 juni (weekend compostmeesters) biodegradeerbare bloempotten met de nodige informatie (bijlage V.12) op het recyclagepark verkrijgen. Wat overbleef werd uitgedeeld op de jaarmarkt in september. In mei 2003 werd er een voordracht, i.s.m. Velt, gegeven rond het ecologisch tuinieren. Het belang van composteren en mulching kwam hierbij aan bod. De voordracht werd kenbaar gemaakt via een mailing, een schrijven naar verenigingen, affiches, Mortsels Info, een regionaal krantje ('t Periodiekske 23 april 2003) en folders. Bijlage V.13 In Mortsels Info van april 2003 werd uitgelegd wat ecologisch tuinieren is. Vervolgens werden de inwoners via verschillende kanalen opgeroepen om deel te nemen aan de wedstrijd rond ecologisch tuinieren. Zie actie V.4 Brochures over composteren werd op het recyclagepark aan geïnteresseerden uitgedeeld. Het verhakselen ten gunste van de inwoners werd besproken en definitief afgekeurd: – het verhakselen op een welbepaalde dag van de maand op vaste plaatsen in wijken: er zijn geen geschikte vaste plaatsen gevonden en er werd gevreesd voor sluisstorten en geluidshinder. – het huis-aan-huis verhakselen: geluids- en verkeershinder – het verhuren van een verhakselaar: concurrentie met andere bedrijven, aansprakelijkheid bij ongeval?, verantwoordelijkheid bij schade? Takken en snoeihout kan gratis naar het recyclagepark gebracht worden of kan men laten ophalen met het grof huisvuil tegen een betaling van 4 euro per m². De inzameling en verwerking van groenafval afkomstig van particulieren gebeurt o.a. via het containerpark. Dit materiaal wordt integraal afgevoerd naar de vergunde composteerinstallatie van de intercommunale IGEAN waar het op een milieuhygiënische manier wordt verwerkt tot compost en mulching. Het groenafval afkomstig van gemeentelijke onderhoudswerken en het materiaal dat op afroep bij de bevolking wordt

	ingezameld wordt eveneens afgevoerd naar de composteerinstallatie. Stad Mortsel gebruikt eigen compost (zie actie V.25) op de begraafplaats Oude God, op de pasaangekochte gronden langs de Koude Beek, op het plantsoen vóór het stadhuis en in enkele straten. In Mortsel Info van december werden enkele milieuprestaties van 2003 opgesomd. Er werd vermeld dat bij onderhoud en nieuwe aanleg van plantsoenen compost, houtschors en verhakkeld hout gebruikt wordt. Met de Behaagplantactie (zie actie N.2) werd gratis Vlaco gekeurd compost bedeed aan de kopers van de behaagplantpakketten. Dat het thuiscomposteren een succes kent, kan men nagaan aan de verkoop van de compostvaten,. (Zie actie V.1) In de afvalkrant van juni verscheen er een artikel over compostgebruik in sier- en moestuin. In Mortsel Info van maart verscheen er een artikel over composteren: wat kunnen we composteren, hoe werkt een compostvat, tips om goede compost te maken, wat te doen met compost, waar een compostvat aankopen, veel voorkomende vragen over compost, wat zijn compostmeesters, informatiepunten In Mortsel Info van juni verscheen er een artikel over compost: compost van Igean, informatiepunt composteren Kippenactie: zie actie V.11.
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsel Info Bijlage 7: de afvalkrant Bijlage 11: brief mededeling bijkomende opleiding tot compostmeester Bijlage 12: informatie biodegradeerbare bloempotjes Bijlage 13: publiciteitsmateriaal voordracht rond ecologisch tuinieren: een tuin zonder bestrijdingsmiddelen

PLANNING	
Geplande handelingen	De acties die ondernomen werden in 2003 zullen behouden blijven! De deelnemers in het najaar 2003 aan de initiatie cursus over composteren zullen via een persoonlijke brief op de hoogte gebracht worden van de aanvullende cursus tot een gediplomeerde compostmeester dat vermoedelijk in het voorjaar 2004 georganiseerd wordt. De duurzaamheidsambtenaar zal de verdere opleiding tot een gediplomeerde compostmeester bij IGEAN volgen. IGEAN organiseert een 3-daagse initiatie cursus over composteren. De inwoners worden hiervoor via Mortsel Info en de afvalkrant, uitgegeven door IGEAN; ingelicht. Na de cursus bestaat er de mogelijkheid om een bijkomende cursus tot compostmeester, te volgen. Dit zal in de afvalkrant van februari bekend gemaakt worden. Er zal een enquête gehouden worden bij enkele kopers van compostvaten: tevredenheid, goede opstart, ... De deelnemers aan de wedstrijd rond ecologisch tuinieren zullen gevraagd worden om hun tuin ten toon te stellen aan de Mortselaars tijdens de milieumaand (zie actie BD.5). Slecht 4 van de 7 deelnemers hebben hiervoor een geschikte tuin. Bijgevolg zullen er waarschijnlijk nog inwoners met een ecologische tuin gezocht moeten worden. Er zal overwogen worden om een cursus ecologisch tuinieren i.s.m. VELT te organiseren. Dit kan enkel doorgaan als er genoeg kandidaten zijn (wegens de kosten).

	In 2004 wordt er een brochure over pesticiden, ecologisch tuinieren, composteren, ... opgesteld en huis aan huis bedeed. Hierin wordt o.a. het aanbod van gesubsidieerde compostvaten, beluchtingstokken en wormenbakken vermeld. De compostvaten en wormenbakken zullen ook aangeboden worden op de jaarmarkt , biomarkt en tijdens de Dag van het Park.
--	---

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	8761-124-48 aankoop compostvaten 879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.4: Wedstrijd ecologisch tuinieren

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Om de bevolking aan te moedigen om een kringlooptuin op te starten of er verder aan te werken, werd er een wedstrijd rond ecologisch tuinieren opgestart. In bijlage het reglement van de wedstrijd. De wedstrijd werd bekend gemaakt via Mortsels Info, een schrijven aan de verenigingen, regionaal blad 't Periodiekske, affiches en folders, website, via ledenblad van VELT, ... (Zie bijlage 16) Om de Mortselaars vertrouwd te maken met ecologisch tuinieren verschenen de volgende artikels in Mortsels Info: – maart 2003: Hoe moet men composteren, wat is een compostvat en wat kan je doen met compost. – april 2003: 'Pesticiden in en rond het huis' + 'Ecologisch tuinieren'. Bovendien werd er in mei i.s.m. VELT (de Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze) een voordracht rond ecologisch tuinieren georganiseerd (Zie actie V.3). De jury bestond uit de milieumambtenaar, duurzaamheidsambtenaar, groenambtenaar en een medewerker van VELT. Vrijwilligers van de milieuraad of compostmeesters werden niet opgeroepen om te zetelen in de jury daar een lid van de milieuraad en een compostmeester deelnam aan de wedstrijd. De winnaar van de wedstrijd ontving een cheque van Vlaanderen van vakantieland ter waarde van 150,00 euro. Deze werd persoonlijk overhandigd door de schepenen van leefmilieu. In Mortsels Info van december verscheen er foto's i.v.m. de wedstrijd rond ecologisch tuinieren.
Beoordeling	Slechts 8 Mortselaars namen deel aan de wedstrijd rond ecologisch tuinieren. Vier van de zeven hadden effectief een ecologische tuin. Op de voordracht rond een tuin zonder bestrijdingsmiddelen waren maar 14 geïnteresseerden. Ondanks de vele gebruikte publicatiekanalen, hebben we toch maar weinig Mortselaars kunnen bereiken. Volgende vragen rijzen: is er geen interesse, schrikt het woord 'ecologisch' af, ...
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsels Info Bijlage 14: Collegebeslissing i.v.m. organisatie wedstrijd de ecologische siertuin. Bijlage 15: reglement van de wedstrijd rond ecologisch tuinieren Bijlage 16: publicatie wedstrijd ecologisch tuinieren

PLANNING	
Geplande handelingen	In 2004 wordt er geen wedstrijd rond ecologisch tuinieren meer georganiseerd. Aangezien het aanleggen van een ecologische tuin enkele jaren vereist, zal de wedstrijd

	om de vijf jaar georganiseerd worden. Met de culturele dienst wordt overlegd of er geen tweejaarlijkse wedstrijd 'de mooiste voortuin' georganiseerd kan worden. In 2004 stellen we een brochure over pesticiden, ecologisch tuinieren, composteren, ... op. De brochure zal huis aan huis bedeed worden.
Beoordeling	Wanneer er tweejaarlijkse wedstrijden rond voortuinen wordt georganiseerd, zal de wedstrijd rond ecologisch tuinieren meer aandacht kunnen krijgen bij de Mortselaars. Een brochure dat specifiek handelt over een thema en dat huis aan huis wordt bedeed wordt misschien meer gelezen. Hopelijk worden de inwoners zo meer vertrouwd met het begrip ecologisch tuinieren.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.5: Reclamedrukwerk

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Het stadsbestuur verspreidt i.s.m. de milieuraad reeds jaren een gratis sticker 'geen ongeadresseerde reclame aub'. Zowel voor deze stickers als voor de Robinsonlijst werd reclame gemaakt in de afvalkrant van Igean en de afvalkalender. Volgens de Post zijn momenteel 2.528(van de 11.434) bussen voorzien van deze stickers. Sinds 1 januari 2002 is de belasting op de verspreiding van reclamedrukwerk gestegen van 0,25 BEF tot 0.02 euro (0,81 BEF) per exemplaar om deze vorm van reclame te ontmoedigen.
Bijlagen	Bijlage 7: de afvalkrant Bijlage 8: de afvalkalender

PLANNING	
Geplande handelingen	Voortzetting van de verdeling van de stickers en sensibilisatie in de afvalkalender en de afvalkrant.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	/
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.6: Publicatie afvalpreventie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In het gemeenteblad Morsel-info, de afvalkrant van IGEAN en de afvalkalender worden regelmatig artikels rond afvalpreventie gepubliceerd. Eind 2003 werd de afvalkalender van 2004 verdeeld waarin o.a. meer informatie over afvalpreventie en sorteren kan teruggevonden worden. In 2003 werd er afgezien van de publicatie van een gids over milieuvriendelijke producten met vermelding van de handelaars: (zie bijlage 17) – Collegebeslissing 3 maart: 'voorstel van milieubewuste aankoopgids voorleggen aan de middenstandsraad' – Middenstandsraad gaf de volgende opmerkingen: vermelden van handelaars kan leiden tot concurrentievervalsing, papierverspilling, zinloos – Collegebeslissing 1 september: De milieubewuste aankoopgids wordt niet uitgegeven. In Morsel Info kan informatie over milieubewust aankopen met vermelding van handelaars worden opgenomen.

	De informatieambtenaar ging echter niet akkoord met de publicatie van de handelaars in Mortsel Info.
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsel Info Bijlage 7: de afvalkrant Bijlage 8: de afvalkalender Bijlage 17: collegebeslissingen en advies middenstandsraad, i.v.m. de milieubewuste aankoopgids

PLANNING	
Geplande handelingen	Via artikels in Morstel-info, de afvalkrant van IGEAN en de afvalkalender van 2005 zal de bevolking nog steeds aangemoedigd worden tot afvalpreventie. Aan het college van burgemeester en schepenen wordt een goedkeuring gevraagd om elk jaar een brochure op te maken en huis aan huis te bedelen over een specifiek milieuthema. In 2003 werd de brochure (Verlaag uw energiefactuur – Verlaag uw waterfactuur' uitgegeven (zie actie W.3, E.3). Dit jaar wordt er gepland om een brochure te bedelen over pesticiden, bioproducten, composteren en ecologisch tuinieren.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst, Middenstandsraad

Actie V.7: Sensibilisatie verpakkingsafval

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Wij verwijzen hier naar: - actie V.9 subsidies voor scholen die het gebruik van herbruikbare drankverpakkingen en brooddozen aanmoedigen en de plaatsing van gratis drinkwaterfonteinnetjes - actie V.10 uitleendienst herbruikbare bekertjes en gebruik van deze bekertjes op de activiteiten van het jeugd ontmoetingscentrum Centraal - actie IM.1 de stedelijke diensten kopen alle drank met uitzondering van wijn en schuimwijn aan in herbruikbare drankverpakkingen In Mortsel Info van december verscheen er een artikel over kraantjeswater versus flessenwater. In de afvalkalender 2003 werd een oproep gedaan en tips gegeven om verpakkingsafval te vermijden. Verder is er een gemeentebelasting van 125€/jaar voor drankautomaten en andere automaten om de plaatsing te ontmoedigen. Tot slot werd de verkoopprijs van de PMD-zak op 1 januari 2002 verhoogd tot 0.75€ per stuk om de aankoop van wegwerpverpakkingen te ontmoedigen en de prijs spanning met de restafvalzak (1€/stuk) te verkleinen. Ondanks de steun van de Vlaamse minister voor leefmilieu, IVC, OVAM en IGEAN hebben wij, onder druk van Fost Plus vzw, de prijs van de PMD-zak in maart 2003 terug moeten halveren tot 0.372€/stuk. Wij merken in dossiers zoals de ecotaksen, de herziening van de erkenning van Fost Plus vzw, het voorstel om net als in Duitsland en andere EU lidstaten ook voor wegwerpverpakkingen een statiegeldsysteem in te voeren, de belasting op wegwerpzakjes in Ierland, ... dat er vanuit de hogere overheid geen politieke wil of moed is om het probleem van het overbodig verpakkingsafval aan te pakken. Wij blijven dan ook dweilen met de kraan open.
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsel Info Bijlage 8: afvalkalender

PLANNING	
Geplande handelingen	De uitgevoerde acties in 2003 worden voortgezet: subsidies, herbruikbare bekens, aankoop drank in herbruikbare drankverpakkingen, gemeentebelasting. Tombola om het gebruik van de herbruikbare boodschappentas aan te moedigen. In de afvalkalender 2004 wordt een oproep gedaan en tips gegeven om verpakkingsafval te vermijden. In Morsel Info zal er een artikel verschijnen over verpakkingsafval.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.8: Kringloopwinkel

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In de gemeenteraad van 16 december 2003 werd een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Opnieuw en Co afgesloten. (Zie bijlage 18) In 2003 werd er 4.8 kg herbruikbare goederen per inwoner aangevoerd. Het stadsbestuur ondersteunt de werking van de kringloopwinkel door artikels in Morsel Info, de afvalkalender, door affiches, door het betalen van een tonnagevergoeding en een borgstelling van 125.000 euro voor de lening tot de aankoop van de gebouwen van de kringloopwinkel in Morsel. In de afvalkrant van juni verscheen er een artikel over de kringloopwinkel. In de afvalkrant van oktober verscheen er een artikel over een nieuw leven voor oude spullen. In Morsel Info van oktober verscheen er een artikel over. De dag van de kringloopwinkel.
Bijlagen	Bijlage 6: Morsel Info Bijlage 7: afvalkrant Bijlage 18: gemeenteraadsbeslissing samenwerkingsovereenkomst Opnieuw en Co.

PLANNING	
Geplande handelingen	Verderzetting van de acties in 2003. Er wordt een vergadering gepland met Opnieuw en Co over de publiciteit van de kringloopwinkel.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.9: Scholenwerking

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Er wordt een uitgebreide campagne rond afvalpreventie in de scholen uitgevoerd. Volgend aanbod rond afvalpreventie voor het schooljaar 2002-2003 werd in de scholen kenbaar gemaakt: – subsidies voor het pakket drankverpakking, – subsidies voor het pakket brooddozen, – subsidies voor het pakket composteren, – subsidies voor het pakket MOS/Groene school,

	– gratis ophaling papier en karton, PMD en GFT+. Restafval moeten de scholen op eigen kosten laten afvoeren, – gratis aanbod van compostvaten en beluchtingsstokken, – gratis aanbod van de OVAM-informatiemap 'composteren voor kinderen' voor kleuter- en basisonderwijs, – mogelijkheid tot plaatsbezoek van de compostmeesters op afspraak, – gratis plaatsing van de drinkwaterfonteintjes die bij AWW gratis kunnen verkregen worden, – ontlenen van herbruikbare bekertjes voor schoolfeesten e.d., – mogelijkheid tot een bezoek aan het recyclagepark of de kringloopwinkel Opnieuw en Co te Mortsel. Subsidies die in 2003 (schooljaar 2002-2003) werden goedgekeurd: – voor het pakket drankverpakking: 11 scholen (vorig schooljaar waren het er 6), – voor het pakket brooddozen: 12 scholen (vorig schooljaar waren het er 7), – voor het pakket composteren: 3 scholen. Vorig schooljaar was het maar 1 school. Deze ene school volgde ook het composteren goed op in 2002-2003. Vermits de toelage voor het composteren éénmalig is, kregen ze voor het schooljaar 2002-2003 geen subsidie meer. Voor het schooljaar 2002-2003 hebben vijf scholen een subsidie voor het pakket MOS/groene school aangevraagd. Slechts 1 school heeft een dossier bij de provincie ingediend. Deze school voldoet echter nog niet volledig aan het subsidiereglement zodat er nog geen subsidie kan uitbetaald worden. De andere scholen hebben meegedeeld dat ze het schooljaar 2003-2004 aan het project zullen werken. Tot op heden werden 12 drinkwaterfonteinen geïnstalleerd. (vorig schooljaar waren het er 10). Op 13 oktober 2003 heeft de duurzaamheidsambtenaar de vergadering met de schooldirecties van het basisonderwijs bijgewoond. (Verslag: zie bijlage 19) Op 20 oktober 2003 heeft de duurzaamheidsambtenaar de vergadering met de schooldirecties van het secundair onderwijs bijgewoond. (Verslag: zie bijlage 20) De informele communicatie met de scholen (informatie over milieuzorg, ...) verloopt zo veel mogelijk via e-mail. Dit bespaart naast tijd ook papier. Er werd beslist om geen sensibiliseringsfolder over brooddozen en drankverpakkingen op te maken. De sensibilisatie dient al te gebeuren in het kader van de subsidies. Elke school sensibiliseert zoals ze zelf wil: een aparte folder, in het schoolreglement. Via de stad kunnen de scholen brooddozen of koekendozen bij IGEAN aankopen tegen een gesubsidieerde prijs. De scholen werden per brief (zie bijlage 21) op de hoogte gebracht van dit aanbod. Tot nu toe heeft slechts 1 school gereageerd. In de afvalkrant van juni verscheen er een artikel over milieuvriendelijk schoolgerief.
Bijlagen	Bijlage 7: afvalkrant Bijlage 19: verslag vergadering basisonderwijs Bijlage 20: verslag vergadering secundair onderwijs Bijlage 21: brief brooddozen

PLANNING	
Geplande handelingen	Het aanbod rond afvalpreventie in de scholen blijft hetzelfde. Een lijst van milieuvriendelijk kantoormateriaal wordt opgesteld en verspreid aan de scholen eind juni en/of begin september. Het subsidiereglement voor de scholen zullen gewijzigd worden: – De subsidie voor het pakket drankverpakkingen en brooddozen wordt één subsidie, het hoogste subsidiebedrag zal uitgekeerd worden.

	– De subsidie voor het composteren wordt niet meer éénmalig maar wel jaarlijks toegekend. Er zal een lijst met mogelijke uitstappen, lessenspakkets, lesmateriaal, ... opgesteld worden. De scholen zullen eind juni nogmaals op de hoogte gebracht worden van de mogelijkheid tot aankoop van brood- en koekendozen tegen een gesubsidieerde prijs. OLVE-school zal een compostvat en beluchtingsstok aankopen en vervolgens beroep doen op een compostmeester. Er werden stickers rond de selectieve inzameling bij het provinciebestuur besteld. Deze worden bedeed aan de scholen en de jeugdbewegingen.
--	---

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu 8797-332-02 subsidie afval scholen
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.10: Project 'Herbruikbare bekens'

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In het JOC Centraal worden enkel herbruikbare kunststofbekers gebruikt bij fuiven (1.000 stuks in voorraad). Begin januari 2003 heeft de werf de uitleendienst van herbruikbare bekens van de cultuurdienst overgenomen. De cultuurdienst heeft een welbepaalde hoeveelheid herbruikbare bekens gehouden voor de eigen activiteiten. Bijgevolg werden 2.000 nieuwe bekens besteld. Deze werden in het voorjaar geleverd. De herbruikbare bekens worden tegen een waarborg uitgeleend aan de organisatoren van culturele activiteiten, schoolfeesten, wijk- en straatfeesten, ... De projecten rond het gebruik van herbruikbare bekens in het JOC en de uitleendienst voor herbruikbare bekens voor wijk-, schoolfeesten en andere evenementen werden opgevolgd. Er werd vastgesteld dat er een afwasmachine dient aangekocht te worden. Via IGEAN werd in 2002 een subsidieaanvraag bij OVAM ingediend voor de aankoop van extra herbruikbare bekens en een afwasmachine. Dit dossier wordt opgevolgd.

PLANNING	
Geplande handelingen	Er zal een afwasmachine aangekocht worden. Er zijn nog 1.000 herbruikbare bekens bij besteld. De levering zal gebeuren in maart 2004.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.11: Kippenactie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De kippenactie 2003 vond plaats op zaterdag 21 juni 2003. Er werden 109 kippen aan 27 klanten bedeed. Ook dit jaar bood de milieuraad elke klant een pakket aan met graan, legeieren en schelpjes om de kippen vanaf de eerste dag optimaal te kunnen verzorgen.. Wegens de kwaliteitsproblemen in 2002 werd er opnieuw gekozen voor de kippenleverancier van 2001. Deze keuze was terecht: er werden mooi gevormde,

	gezonde kippen met een egaal vederkleed geleverd.
Beoordeling	In Mortsel Info van april verscheen er een artikel over kippen, goede GFT-verwerkers In tegenstelling tot 2002, waar nauwelijks nog nieuwe gezinnen konden bereiken, hebben we nu toch enkele gezinnen overtuigen om kippen te houden. In tegenstelling tot 2001, waar 60 % van de klanten geen kippen had, hebben we in 2002 en 2003 voornamelijk de bestaande kippenhouders van nieuwe kippen voorzien.
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsel Info

PLANNING	
Geplande handelingen	Een nieuwe kippenactie zal i.s.m. met de milieuraad opgestart worden. De kippenactie wordt bekend gemaakt via Mortsel Info en de brochure rond pesticiden, composteren, ecologisch tuinieren,... dat huis aan huis wordt bedeed.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu 879-123-48 werking milieuraad
Verantwoordelijke	Milieudienst en milieuraad

Actie V.12: Afvalpreventie en afvalrecyclage binnen de eigen diensten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De kopieermachines kunnen recto-verso kopiëren. De nodige instructies werden aan het personeel gegeven. Alle personeelsleden van de administratie hebben een eigen e-mailadres en een internetaansluiting. Bijgevolg worden o.a. verslagen via e-mail verzonden. Voor de interne post wordt er gebruik gemaakt van een doorgeefenveloppe. De toners en inktpatronen voor hergebruik worden apart ingezameld. Voor het stadhuis wordt drank in statiegeldverpakkingen aangekocht, met uitzondering van wijn en schuimwijn. Sinds 2003 wordt ook fruitsap in statiegeldverpakking aangekocht. Naast het aanbod van klontjes suiker in aparte verpakking en koffiemelk in plastieken verpakking van 5 ml, worden deze nu ook aangeboden in resp. een suikerstrooier en glazen flesjes. Zie ook actie IM.1

PLANNING	
Geplande handelingen	Verdere actie wordt uitgewerkt in het kader van interne milieuzorg. Zie actie IM.1. Tijdens het collegiaal overleg in januari werd een oproep gedaan om papierverspilling te vermijden.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.13: Selectieve inzameling eigen bedrijfsafvalstoffen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Papier, KGA, toners en printercartridges, PMD, GFT+ en glas worden selectief ingezameld.

	Bij alle bureaus staat een papierbak en bij elk gebouw een papiercontainer die wekelijks wordt geleidigd door de firma Van Gansewinkel. In elk gebouw staat minstens 1 milieubox voor KGA die op regelmatige basis door de werf wordt leeggemaakt. Het KGA wordt naar het recyclagepark gebracht (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar). De toners en printercartridges worden via de firma Tomson recycling uit Oosterzele ingezameld voor hergebruik. Voor PMD en GFT+ zijn er containers en afzonderlijke inzamelrecipiënten bij alle grote gebouwen. Het GFT+ en PMD wordt bij de gewone huis-aan-huis inzameling van deze fracties meegenomen (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar). Glas wordt opgehaald door de werf (stadhuis) en naar het recyclagepark afgevoerd of in de glascontainers gedeponeerd (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar). Bij alle grote gebouwen zijn er restafvalcontainers. Het restafval wordt bij de gewone huis-aan-huis inzameling van deze fractie meegenomen (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar). Aan de private schoonmaakfirma's en het eigen schoonmaakpersoneel zijn de nodige instructies gegeven. Het recyclagepark en de werf zijn op dezelfde locatie gelegen. Alle afval van de werf wordt via het recyclagepark afgevoerd (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar) Het afval van de eigen diensten wordt dus vrijwel geheel mee opgenomen onder huishoudelijke afvalstoffen bij de jaarlijkse OVAM-inventarisatie.
--	--

PLANNING	
Geplande handelingen	De acties, uitgevoerd in 2003, worden voort gezet. Zie actie IM.1

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.14: Project 'Herbruikbare luiers'

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	IGEAN werd verzocht om een subsidieaanvraag voor herbruikbare luiers voor de stad Mortsel in te dienen. Igean zal hiervoor geen subsidiedossier indienen wegens te weinig interesse van de andere gemeentes. Voor het begroting 2004 werd een bedrag voor het subsidiëren van herbruikbare luiers voorgesteld. Dit voorstel werd echter niet weerhouden. In de afvalkrant van oktober verscheen er een artikel over herbruikbare luiers.
Bijlagen	Bijlage 7: afvalkrant Bijlage 22: Brief aan IGEAN subsidie herbruikbare luiers

PLANNING	
Geplande handelingen	In Mortsel Info zal er een artikel over herbruikbare luiers verschijnen. Op de biomarkt (actie V.24) zal een handelaar in herbruikbare luiers uitgenodigd worden.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.15: Ondersteunen wijkcompostering

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Voor de wijkcompostering stelt de stad ruimte, infrastructuur en sensibiliseringsmateriaal ter beschikking. De buurtbewoners staan echter volledig zelf in voor de uitbating en het onderhoud. Vanuit één buurt (Edegemsestraat) is er interesse voor wijkcompostering. Er zijn echter niet genoeg vrijwilligers om het project te kunnen opstarten.

Actie V.16: Project 'Herbruikbare drankverpakkingen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In Mortsel Info van december verscheen er een artikel over kraantjeswater versus flessenwater. Scholen kunnen een subsidie aanvragen voor het project 'herbruikbare drankverpakkingen'. Zie actie V.9. In de gids 'milieuvriendelijk en milieuum winkelen' zou aandacht besteed worden aan herbruikbare verpakkingen. De deelnemende handelaren die drank in herbruikbare verpakkingen verkopen zouden vermeld worden in de gids. Er is echter beslist om dergelijke gids niet op te stellen. (Actie V.6). Er is overlegd met de jeugddienst en de jeugdraad over het invoeren van een subsidie voor het gebruik van drank in herbruikbare verpakkingen voor jeugdbewegingen (cfr. subsidie scholen, actie V.6). Dit werd positief onthaald. Er werd een subsidiebedrag in de begroting 2004 voorzien maar niet weerhouden. In Mortsel (sterk verstedelijkt gebied) kopen de mensen hun drank hoofdzakelijk aan via de grote supermarkten. Deze supermarkten zijn niet geneigd om mee te werken aan projecten rond het aanmoedigen van het gebruik van herbruikbare verpakkingen. Dit blijkt ook uit de resultaten van het project in Zonhoven. In deze landelijke gemeente wordt het project gedragen door de kleinhandel. Drankkleinhandel is vrijwel afwezig in Mortsel. In de afvalkrant van maart verscheen er een artikel over sorteren van afval. Hierbij werd het compostvat, de sticker 'geen ongeadresseerde reclame ter sprake gebracht. Er werd ook vermeld dat het Mortselse stadsbestuur vrijwel uitsluitend drank in herbruikbare verpakkingen met statiegeld gebruikt. In Mortsel Info van december wordt vermeld dat de stad drank in statiegeldverpakkingen aankoopt.
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsel Info Bijlage 7: Afvalkrant

PLANNING	
Geplande handelingen	Er wordt nagegaan bij andere gemeenten hoe zij de mogelijkheid om de aankoop van herbruikbare verpakkingen via huis-aan-huisbedeling (brouwer, melkventer) promoten. Een subsidiereglement voor het gebruik van drank in herbruikbare drankverpakkingen ten gunste van de jeugdverenigingen wordt aan het college voorgelegd. Het subsidiereglement zal betrekking hebben op het werkingsjaar 2004-2005.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.17: Herbruikbare boodschappentas

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Igean biedt gesubsidieerde linnen boodschappentassen aan. Stad Mortsel heeft een voorbeeldexemplaar opgevraagd. Er werd geconcludeerd dat de linnen draagtas niet voldoende kwaliteit biedt: te lichte stof, geen (stevige) bodem, de schouderbanden zullen snijden in de schouders. Vermoedelijk zullen de zakken uiteindelijk niet gebruikt worden door de Mortselaars.

PLANNING	
Geplande handelingen	Er zal een tombola worden georganiseerd (om de herbruikbare boodschappentas aan te moedigen. Winkelende klanten met dergelijke tas worden op straat aangesproken en winnen een prijs. De tombolaprijzen worden gefinancierd met de opbrengst van de PMD-zakken (zie Fost Plus Project Actie V.22) indien er nog budget overblijft na de aftrek van alle kosten voor de zwerfvuilactie en de sorteeraanlyse (actie V.20). Stad Mortsel zal stevige herbruikbare boodschappentassen aankopen en verdelen op de biomarkt. Bij de marktkramers zal geïnformeerd worden of zij interesse hebben om herbruikbare draagtassen te promoten en te verdelen.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.18: Provinciaal overlegplatform

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Mortsel neemt deel aan het provinciaal overlegplatform voor preventie en beheer van huishoudelijke afvalstoffen en laat zich binnen dit overleg vertegenwoordigen door de intercommunale IGEAN.

Afvalrecyclage

Actie V.19: Opvolgen van het stedelijk afvalstoffenbeleid

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Volgende prijzen gelden voor de afvoer van afvalstoffen: • Restafval groot : 1.00€ per zak • Restafval klein : 0.65€ per zak • PMD: 0.372€ per zak • GFT+ 0.50€ per zak of emmer • Tuinafval 0.75€ per zak • Grof huisvuil 4.00€ per m³ (bij de huis-aan-huisophaling, sortering verplicht) • Recyclagepark gratis behalve voor steenpuin (2€/0.5m³, gratis tot 0.5m³) en autobanden (1€/stuk) Er is bovendien een beperkt aantal gratis restafvalzakken voor inwoners met zeer lage inkomens (via OCMW) beschikbaar. In 2003 werd er 69 ton minder restafval (bruine zak) opgehaald dan in 2002.

	Er werd 57 ton meer grof huisvuil en gemeentevuil ingezameld. Vooral op het recyclagepark is een sterke stijging waar te nemen. Dit zou te wijten zijn aan het afval van een uitdrijving door een deurwaarder (meerdere containers grof huisvuil), werken door het stadsbestuur (o.a. afval parking Krijgsbaan) en het steeds stijgend aantal bezoekers aan het recyclagepark. In 2007 mag er conform het OVAM-uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 2003-2007 maximaal 150 kg restafval, grof huisvuil en gemeentevuil per inwoner per jaar worden ingezameld. Momenteel zit Mortsel aan 163 kg per inwoner per jaar. Dit is iets minder dan de doelstelling van het OVAM-uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 2003-2007 voor 2005 (165 kg/inw.jaar). In 2003 werd minder GFT+ en papier en karton ingezameld. Voor deze twee fracties is al enkele jaren een daling aan de gang (met uitzondering van GFT+ in 2002). Aangezien ook de hoeveelheid restafval al jaren daalt, dient deze vermindering aan het effect van afvalpreventie en een dalend bevolkingscijfer te worden toegewezen. De hoeveelheid PMD bleef stabiel en er werd veel meer glas ingezameld (vooral tijdens de warme zomermaanden). Het bezoekersaantal van het recyclagepark steeg verder tot 123.040 bezoekers per jaar. Er werden meer grof huisvuil, steenpuin, oud ijzer, houtafval en afgedankte elektrische en elektronische apparaten ingezameld. Dat er zowel meer grof huisvuil als meer steenpuin, hout en oud ijzer werden ingezameld, in combinatie met een dalend bevolkingscijfer, duidt op een structurele groei in de aanvoer van afbraakmateriaal naar het recyclagepark. De hoeveelheid groenafval daalde, allicht door de warme zomer. In 2003 werd er een sorteeraanlyse van het restafval en de PMD uitgevoerd i.k.v. Fost Plus Project. De resultaten zijn nog niet gekend. In Mortsel Info van april verscheen er een artikel over de Mortselse afvalcijfers Mortselse patiënten die medicatie moeten toedienen met een injectienaald kunnen gratis naaldboxen op het recyclagepark verkrijgen. Dit werd bekend gemaakt via informatiestrookjes (zie bijlage 23) bij de dokters en apothekers. In Mortsel Info van oktober verscheen er ook een artikel over gebruikte injectienaalden. In Mortsel Info van februari verscheen er een artikel over grof huisvuil Er werden stickers rond de selectieve inzameling besteld. Deze worden bedield aan de scholen en de jeugdbewegingen. In de afvalkrant van oktober verscheen er een artikel over afgedankte elektrische en elektronische apparaten (terugnameplicht, recyclage) In Mortsel Info van oktober verscheen er een artikel over een internettip van een privé-persoon i.v.m. recyclage goederen. In Mortsel Info van maart verscheen er een artikel over ophaling van GFT+, tuinafval en grof huisvuil. In Mortsel Info van december wordt vermeld dat alle diensten van het Mortselse stadsbestuur het afval selectief inzamelt. Voor de jeugdbewegingen werden PMD, papier en karton en glas-containers aangekocht. Dit moet het sorteren bevorderen. Bijlage 24.
Bijlagen	Bijlage 5: Milieubarometer Bijlage 6: Mortsel Info Bijlage 7 afvalkrant Bijlage 23: informatiestrookje naaldcontainers Bijlage 24: Collegebeslissing aankoop containers jeugdbewegingen

PLANNING	
Geplande handelingen	Het stijgend bezoekersaantal van het recyclagepark stelt grote problemen voor de goede werking van het recyclagepark, de leefbaarheid van de omgeving en de mobiliteit in de Sint Benedictusstraat en omgeving. Fracties als groenafval en PMD mogen op het recyclagepark gratis worden aangeboden terwijl het huis-aan-huis aanbieden van PMD en groenafval wel geld kost. Het principe 'de vervuiler betaalt' wordt dus slechts gedeeltelijk toegepast waardoor heel wat inwoners het recyclagepark als goedkope ontwijkmogelijkheid gebruiken. Er wordt beweerd dat, vooral op zaterdag, heel wat inwoners van buurgemeenten gebruik maken van het recyclagepark. De structurele stijging in de aanvoer van afbraakmateriaal (zie rapportering) wijst mogelijk in die richting. Om aan deze problemen het hoofd te bieden, wordt op heel containerparken in Vlaanderen gewerkt met een elektronisch toegangssysteem met toegangskaarten voor de inwoners van de stad. Dit systeem kan gekoppeld worden aan een betalingssysteem. Dit jaar zal de milieudienst een voorstel uitwerken en voorleggen aan de gemeenteraad om ook in Mortsel een toegangssysteem in te voeren, gekoppeld aan een betaalsysteem, waarbij de toegang tot het recyclagepark gratis wordt gehouden voor maximaal 12 bezoeken per jaar en een vaste en voldoende hoge toegangsprijs wordt aangerekend voor de volgende bezoeken. Vernieuwing van de overeenkomst voor de huis-aan-huisophaling van restafval, grof huisvuil, GFT+ en tuinafval. Verdere sensibilisatie rond de selectieve inzameling via de afvalkrant Mortsel, Mortsel-info en de IGEAN-afvalkrant. Plaatsen van infoborden rond recyclage op het recyclagepark Organisatie van geleide bezoeken van scholen aan het recyclagepark

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.20: Illegaal ontwijkgedrag

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Verder hebben wij meer dan 20 beëdigde ambtenaren (meestal werklui van de groendienst en de stedelijke werf) die een belasting op sluikstorten mogen vaststellen (25 of 200€). Deze ambtenaren voeren regelmatig gerichte acties. In 2003 werden 16 overtredingen vastgesteld: – 9 belastingen werden spontaan betaald, – 6 belastingen werden nog niet betaald: - o in 1 geval kan de dader niet opgespoord worden (illegaal in het land) - o 5 belastingen zijn ingekohierd. – 1 belasting werd door het CBS kwijtgescholden. In het kader van het Fost Plus project (zie actie V.22) werd de opbrengst van de PMD-zak besteed aan acties rond zwerfvuil, en de sorteeranalyse (zie actie V.19). In Mortsel Info van mei verscheen er een artikel over de zwerfvuilactie door beëdigde ambtenaren. In Mortsel Info van juli-augustus verscheen er een artikel over zwerfvuil.

	In Mortsel Info van december verscheen er een artikel over zwerfvuil en afvalverbranding.
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsel Info

PLANNING	
Geplande handelingen	<u>ZAPPA</u> Stad Mortsel doet mee aan de Provinciale zwerfvuilactie ZAPPA: De secundaire scholen werden gevraagd om op 5 maart in de omgeving van de school het zwerfvuil op te ruimen. Via de jeugdraad werden de verenigingen gecontroleerd om in het weekend van 6 en 7 maart mee te werken aan de zwerfvuilactie. Twee jeugdverenigingen hebben toegezegd. Ook natuurland en enkele vrijwilligers stellen zich kandidaat om zwerfvuil op te ruimen. Als beloning krijgen de deelnemers aan de actie een snoepreep van de Wereldwinkel. <u>Fost Plus project</u> Zie actie V.22. <u>Buurtwerking culturele dienst</u> Vanuit de buurtwerking start de culturele dienst van stad Mortsel in april een nieuw project op. Het is een buurtcontract waarbij de buurtbewoners samen hun straat proper houden, in ruil krijgen ze een drink aangeboden en kunnen ze heel goedkoop bloembakbloempjes kopen.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	NVT, middelen IGEAN - Fost Plus
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.21: Project 'Vermindering groenafval'

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Kleine hoeveelheden tuinafval kan bij het GFT+ gesorteerd worden. Voor grotere hoeveelheden tuinafval kan gebruik gemaakt worden van composteerbare tuinafvalzakken met een inhoudsvermogen van 60 l. De tuinafvalzakken worden opgehaald van maart t.e.m. november! Takken en snoeihout dat niet met het tuinafval wordt opgehaald, kan naar het recyclagepark gebracht worden of kan thuis opgehaald worden met de maandelijkse grof huisvuilophaling. Grof huisvuil wordt enkel na telefonische reservatie opgehaald op de derde maandag van de maand. Het opgehaalde groenafval gaat naar de composteerplaats van IGEAN. Om het tuinafval te verminderen wordt de mogelijkheid van het gratis verhuizen bekeken. Dit idee werd echter afgekeurd. Zie Actie V.3. Minder tuinafval kan je ook bekomen door ecologisch te tuinieren. Dit werd gepromoot aan de hand van een wedstrijd en een voordracht (zie actie V.3 en 4).

PLANNING	
Geplande handelingen	Er zal een brochure over pesticiden, composteren, ecologisch tuinieren, ... opgesteld en huis aan huis bedeld worden.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.22: Fost Plus project

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De stad Mortsel trad op 1 januari 2003 toe tot het project van selectieve inzameling en recyclage van huishoudelijk verpakkingsafval dat het voorwerp uitmaakt van de Overeenkomst 'Intensief project'. In de overeenkomst wordt vermeld dat Fost Plus bereid is af te wijken van de uniforme prijs van de PMD-zak, 0,25 euro, met het oog op het uitvoeren van een pilootproject. Het pilootproject bestaat erin dat de winst zal besteed worden aan acties die in een prioriteitenlijst worden opgenomen. Deze prioriteitenlijst is echter niet bindend. Alle acties dienen uitgevoerd te worden ná overleg en onderling akkoord met IGEAN en Fost Plus. In de prioriteitenlijst werden ondermeer acties rond zwerfvuil en afvalpreventie opgenomen. Het doel van het pilootproject is de invloed van de verhoogde prijs van de PMD-zak op het aankoop- en sorteergedrag van de burger te bepalen. De sorteeranalyse werd uitgevoerd: zie actie V.19. De zwerfvuilactie werd in 2003 uitgewerkt: affiches voor openbare plaatsen, winkels, woningen, scholen en stickers voor de straatvuilbakjes werden ontworpen. Op alle affiches en stickers verschijnt hetzelfde personage maar met een andere achtergrond, doel: herkenbaarheid van de actie. De acties die ondernomen moeten worden door stad Mortsel zullen in 2004 uitgevoerd moeten worden.
Bijlagen	Overeenkomst Fost Plus zie milieujaarprogramma 2002 Bijlage 25: Ontwerp affiches zwerfvuilactie

PLANNING	
Geplande handelingen	Volgende handelingen worden stapsgewijs uitgevoerd: 1. De affiches voor de openbare gebouwen, scholen en winkels en de stickers voor de straatvuilnisbakjes zullen in maart aangebracht worden. 2. De cultuurdienst verspreid de raamaffiches aan de buurtbewoners in kader van het buurtproject (zie actie V.20). 3. In Mortsel Info van mei wordt er een verslag gebracht van de ZAPPA-actie (zie actie V.20). 4. In Mortsel Info van juni wordt er een verslag gebracht van de buurtactie. In het infoblad wordt de raamaffiche toegevoegd met de vraag aan alle Mortselaars deze affiche op te hangen.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	Betaling via Igean
Verantwoordelijke	Milieudienst, cultuurdienst, Igean

Actie V.23: Bedrijfsafval.

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In Mortsel is de regeling zeer eenvoudig: enkel particuliere inwoners van Mortsel mogen huishoudelijk afval naar het recyclagepark brengen. KMO's en zelfstandige ondernemers mogen wel beroep doen op de huis-aan-huis ophaling van huishoudelijke afvalstoffen voor zover het afval dat zij aanbieden qua hoeveelheid en samenstelling vergelijkbaar is met huishoudelijk afval. Indien zij hier niet aan kunnen voldoen moeten zij beroep doen op een private ophaler naar keuze. In de middenstandstraad waarin alle Mortselse middenstandverenigingen zijn vertegenwoordigd, is deze regeling al regelmatig besproken (o.a. op de middenstandstraad van mei 2003 – verslag als bijlage 26). In de afvalkalender, die ook verdeeld wordt aan de KMO's en zelfstandige ondernemers, wordt vermeld dat het recyclagepark enkel toegankelijk is voor particuliere inwoners van de stad Mortsel. De milieudienst licht deze regeling toe aan iedereen die erom vraagt.
Bijlagen	Bijlage 8: afvalkalender Bijlage 26: Verslag middenstandstraad

PLANNING	
Geplande handelingen	Het dossier 'KMO-containerpark in Edegem' wordt nog steeds opgevolgd. De milieuvergunning is verleend maar er is beroep aangetekend door de gemeente Edegem en enkele omwonenden.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst, middenstandsraad

Bestrijdingsmiddelen

Actie V.24: Gebruiksbeperking bestrijdingsmiddelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	1) Onkruidvrij houden van verharde wegen en voetpaden in de bebouwde kom: – bewoners moeten zelf onkruid wieden – In onbewoonde of onbebouwde omgevingen; beperkte hoeveelheid Zapper SC door de stad 2) Beheer van plantsoenen en beplanting: – beperkte hoeveelheid Round Up Ultra (afgebouwd tegen 2004), – manueel onderhoud, – heraanlegging van arbeidsintensieve beplanting (voorzien van bodembedekkers en werken met 3 lagen: kruid – struik - boom), – gebruik bodembedekkers en houtschors bij nieuwe aanleg en onderhoud, – gesprekken en plaatsbezoeken met VELT, 3) Begraafplaatsen – gebruik Casoron-GR, wordt meer en meer vervangen door Zapper SC en Round Up Ultra, – Ronstar GR wordt niet gebruikt. 4) Doelgroepen – stadspersoneel De milieuambtenaar heeft de opleidingsnamiddag 'het decreet houdende vermindering van gebruik van bestrijdingsmiddelen' bijwonen. Deze opleiding wordt op 26 februari 2003 in Geel door VVOG ingericht. Op 27 mei hebben de groenambtenaar en de werkleider groen in Geel een studie- en demodag gevolgd over alternatieve technieken voor onkruidbestrijding op verhardingen in het openbaar domein. Deze werd georganiseerd door de Vereniging voor Openbaar Groen. In september werd er een cursus ecologisch groenbeheer, ingericht door VELT in Mortsel georganiseerd. De 4-daagse praktijkcursus rond ecologisch groenbeheer voor openbare plantsoenen, parken en perken werd gevolgd door de volledige groendienst, de groenambtenaar en de milieuambtenaar. – bevolking Op 29 april 2003 werd de voordracht 'Een tuin zonder bestrijdingsmiddelen' , gegeven door VELT, georganiseerd. In de afvalkrant van juni verscheen er een artikel over zonder is gezonder (in Mortsel). In Mortsel Info van april verscheen er een artikel over alternatieve middelen tegen ongewenst beestjes In Mortsel Info van juli-augustus verscheen er een artikel over 'Zonder is gezonder'.

	In Mortsel info van december wordt het verminder gebruik van pesticiden door het stadsbestuur vermeld. Er werd een reductieplan voor bestrijdingsmiddelen conform het decreet van 21 december 2001 op de vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare besturen, opgesteld. Op vrijdag 28 maart 2003 is Katelijne Kerkhofs, regioverantwoordelijke Limburg/Antwerpen van Voedselteam vzw langs geweest om meer uitleg te geven over de werking van voedselteams. De VZW vraagt eventuele hulp bij de bekendmaking aan de gemeente. Via een brief werden de leden van verenigingen en de cultuur en gezinsraad geïnformeerd over de voedselteams. Bij deze brief werd ook een uitnodiging over een infoavond van de Voedselteams toegevoegd.
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsel Info Bijlage 7: afvalkrant Bijlage 8: Overzicht verbruikte hoeveelheden bestrijdingsmiddelen. Bijlage 27: Collegebeslissing aankoop herbiciden 2003. Bijlage 28: Collegebeslissing ecologisch groenbeheer. Bijlage 29: Brief over voedselteams + uitnodiging infoavond voedselteams.
Commentaar	Er dient echter een bedenking vastgesteld te worden: De gemeenten hebben van het Vlaams Gewest een verbod op het gebruik van pesticiden gekregen. Dit verbod kunnen de gemeenten echter niet aan hun burgers opleggen.

PLANNING	
Geplande handelingen	Opstellen tweede reductieplan voor bestrijdingsmiddelen en verder uitvoeren van eerste reductieplan. In 2004 zullen enkele straten door een aannemer behandeld worden met onkruidborstels en een stoommachine (proefproject). Op vrijdagavond 23 april wordt er, in samenwerking met de milieuraad, andere gemeenten en Wervel, een biomarkt georganiseerd. Elke andere maand zal er een biomarkt in een andere gemeente georganiseerd worden: – April Mortsel – Mei: Kontich – Juni: Edegem – Augustus: Lint – September: Wommelgem Tijdens de Dag van het Park wordt er een biocafé open gehouden door de milieudienst. In het voorjaar wordt er een brochure over pesticiden, bioproducten, composteren en ecologisch tuinieren opgesteld en huis aan huis bedeed. De duurzaamheidsambtenaar en de groenambtenaar zullen de cursus Groen en gezondheid op 4 maart bijwonen.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst, Groendienst

Secundaire grondstoffen

Actie V.25: Gebruik compost door eigen diensten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Bij de wegenbouw (aanleg plantstroken en plantsoenen) werden de voorwaarden van het standaardbestek 250 (o.a.voor wat betreft nuttige toepassing van afvalstoffen en gebruik van secundaire grondstoffen) nog steeds als basis genomen. De eigen groendiensten gebruikten bij het onderhoud en de nieuwe aanleg van plantstroken en plantsoenen houtschors (aangekocht) en verhakseld hout (uit eigen voorraad). Dit werd meegedeeld in Mortsel Info van december.(Voorbeeldfunctie!) In 2003 werd compost gebruikt: – in het plantsoen voor het stadhuis – in de straten Voorspoedlei, Sint-annalei, Ridder Van Ranstlei – op de begraafplaats Oude God – op de gronden langs de Koude Beek.
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsel Info

PLANNING	
Geplande handelingen	De groendienst beschikt over een voorraad compost voor eigen gebruik. Deze compost is afkomstig van de eigen diensten. Deze activiteit is definitief stop gezet. Van zodra de eigen voorraad verwerkt is zal er VLACO-compost worden bijgekocht. Voortzetting van bovenvermelde projecten. In 2004 zal er ook compost gebruikt worden in de straat Willaard

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken dienst
Verantwoordelijke	Milieudienst, Groendienst

Actie V.26: Breekpuin

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In werkzaamheden uitgevoerd door of in opdracht van de stad wordt COPRO gekeurd steenpuin gebruikt. Voor werken uitgevoerd in opdracht van de stad worden in de bestekken hiertoe de nodige voorwaarden opgenomen. De Lindelei is aangelegd met het gecertificeerde breekpuin. De inzameling en verwerking van recycleerbaar bouw- en sloopafval afkomstig van particulieren gebeurt via het recyclagepark. Tijdens een vergadering met het hoofd van de stadswerken werd beslist dat aan de stortplaats voor steenpuin geen informatiepaneel opgehangen worden. Dergelijk paneel zal hinderen bij de ophaling van het afval en zal niet gelezen worden daar de Mortselers steeds gehaast zijn bij het deponeren van hun afval. Bijgevolg werd er geopteerd verplaatsbare informatieborden langs de wachtrij van auto's te plaatsen. In de afvalkrant van Igean verscheen er een artikel over steenpuin. Wanneer inwoners een bouwvergunning aanvragen krijgen zij de brochure 'Bewust duurzaam bouwen' van de Vlaamse Provincies met een informatiefiche over de te verkrijgen subsidies en belastingvermindering mee. Bij deze brochure wordt meer informatie over de financiële voordelen bij het duurzaam verbouwen en steenpuin toegevoegd. In Mortsel Info van december wordt vermeld dat steenpuin werd hergebruikt bij de aanleg

	van de Lindelei en het petanqueveld in de Drabstraat naast de sporthal.
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsels Info Bijlage 7: afvalkrant

PLANNING	
Geplande handelingen	De verplaatsbare informatieborden worden opgemaakt en geplaatst. In de afvalkrant (Igean) van februari 2004 zal er een artikel over steenpuin verschijnen.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken dienst
Verantwoordelijke	Milieudienst

Milieuverantwoord productgebruik

Actie V.27: FSC-hout

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In Mortsels Info van april verscheen er een artikel over FSC-hout In Mortsels Info van december wordt meegedeeld dat het stadsbestuur FSC-hout gebruikt. Een informatiestand over FSC-hout heeft twee weken in het stadhuis gestaan. Brochures over FSC-hout werden besteld en ter beschikking gelegd voor de bevolking. De vloer van het podium van de Marc Liebrecht Schouwburg werd niet heraangelegd met FSC-hout. Als materiaalkeuze voor de vloer werd geopteerd voor beuk. Deze houtsoort is bestand tegen zwaar rollend materiaal (geen kerven) en de beuken platen kunnen perfect egaal aangelegd worden. Bovendien kon beuk snel geleverd worden. Daar beuk met FSC-label niet beschikbaar was, werd er gezocht naar andere houtsoorten. Het gebruik van eucalyptus en es (met FSC-label) werd onderzocht. We moesten echter concluderen dat es en eucalyptus niet dezelfde stevigheid en vlakheid konden garanderen. Bovendien is de meerprijs van es en eucalyptus met een FSC-label enorm, namelijk de helft meer dan de kostprijs van beuk. De ambtenaren die instaan voor de stadsgebouwen gaan na waar FSC-hout wel kan gebruikt worden. De milieudienst zal dit opvolgen. Het hout voor het isolatieproject betreffende de jeugdlokalen Mortsels Dorp en Oude God, het FSC-label draagt. In bijlage de collegebeslissing i.v.m. toekenning leveringsopdracht.
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsels Info Bijlage 30: collegebeslissing i.v.m. toekenning leveringsopdracht

PLANNING	
Geplande handelingen	De verplaatsbare informatieborden voor het recyclagepark zal uit FSC-hout bestaan. Wanneer Mortselaars een stedenbouwkundige aanvraag indienen krijgen ze een brochure over duurzaam bouwen mee. Bij deze brochure wordt meer informatie over de financiële voordelen bij het duurzaam verbouwen en steenpuin gegeven. Er zal ook meer info over FSC-hout toegevoegd worden. Een informatiestand over FSC-hout zal op de Dag van het Park aan het biocafé (zie actie V.24) neergezet worden. Voor de kinderen van de basisscholen wordt een milieuwedstrijd (gedicht/tekening) georganiseerd. Als prijs kunnen ondermeer potloden uit FSC-hout uitgedeeld worden. De duurzaamheidsambtenaar zal op donderdag 19 februari een cursus over duurzaam houtgebruik in openbare werken, georganiseerd door provincie Antwerpen, WWF, VIBE,

	gemeente Schoten, volgen.
	De renovatie van de kleedkamers van GTI: gebruik van grenen planken met FSC-label
	Bij het project bakkerij Rubens (zie actie E1) zal ook FSC-hout gebruikt worden.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.28: Kantoorartikelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De administratieve diensten en de scholen maken gebruik van TCF kringlooppapier (50% postconsumer en 50% pré consumervezels, Motif Recycled Plus) met Blauer Engellogo. Verder zijn in de bestekken voor de aankoop van computers e.d. bepalingen rond het energiegebruik verwerkt. Mortsel Info wordt gedrukt op recyclagepapier (sinds mei 2003). Zie Actie IM.1

PLANNING	
Geplande handelingen	Samen met de verantwoordelijken voor de aankoop van kantoor materiaal wordt er overlegd welke milieuvriendelijke producten in de toekomst aangekocht zullen worden. (Eerst moet het aanwezige kantoor materiaal nog bedeed worden) Er wordt bovendien nagegaan welke schoonmaakmiddelen het schoonmaakbedrijf effectief gebruikt. Aan de scholen wordt een lijst van milieuvriendelijk kantoor materiaal bezorgd. Deze lijst kan dienen voor eigen gebruik en om door te geven aan de leerlingen en hun ouders. Hierbij wordt ook vermeld dat de stad voor haar eigen diensten milieuvriendelijk kantoor materiaal aankoopt. (voorbeeldfunctie) In september zal in Mortsel Info een artikel over Milieuvriendelijk kantoor materiaal verschijnen. Tevens wordt vermeld dat de stad ook dergelijk materiaal gebruikt (voorbeeldfunctie). In 2004 zal er een wedstrijd uitgeschreven worden voor de kinderen van het secundair onderwijs over een milieuthema. Als prijs zullen de kinderen ondermeer potloden in FSC-hout ontvangen.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.29: Verven en vernissen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De duurzaamheidsambtenaar, heeft op 25 juni 2003 de voordracht Milieuverantwoord productgebruik: verven en vernissen, bijgewoond. In bijlage VS.14 vindt u het programma. Gemeente Berlaar blijkt echter één van de weinige gemeente te zijn die reeds actief bezig zijn met natuurlijke verven; In de toekomst hopen wij te kunnen steunen op hun ervaring. De opmaak van de inventaris van de verven van stad Mortsel werd met het hoofd van de stadswerken besproken. Deze deelde mee dat de stad altijd watergedragenverven

	gebruikt indien mogelijk. Het gebruik van solventgedragen verven wordt omwille van gezondheids- en milieuredenen tot het minimum beperkt. In Mortsel Info van oktober verscheen er een artikel over verven en vernissen.
Bijlagen	Bijlage 6: Mortsel Info Bijlage 31: Programma workshop milieuvriendelijke overheidsaankopen, sessie verven en vernissen.

PLANNING	
Geplande handelingen	De effectieve opmaak van een inventaris over de gebruikte verven en vernissen van de stad wordt opgemaakt. Hieruit zal moeten blijken of er dringende maatregelen moeten volgen. Wanneer Mortselaars een stedenbouwkundige aanvraag indienen krijgen ze een brochure over duurzaam bouwen mee. Bij deze brochure wordt meer informatie over de financiële voordelen bij het duurzaam verbouwen en steenpuin toegevoegd. Ook een artikel over milieuvriendelijke verven en vernissen wordt toegevoegd.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

WATER (niveau 1)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk milieuverstoring in de hydrologische cyclus
Hoofdstuk duurzaam omgaan met water

: pagina 24 t.e.m. 27
: pagina 68-69

Actie W.1: Duurzaam lokaal waterplan

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Mortsel behoort tot de bekkens Boven Schijn en Beneden Vliet. De provinciale dienst waterbeleid Antwerpen staat in voor de opmaak van de duurzame lokale waterplannen voor deze 2 bekkens in samenwerking met alle betrokken gemeentebesturen (14 gemeenten voor het Boven Schijn en 10 gemeenten en 1 polderbestuur voor Beneden Vliet) en conform de code van goede praktijk voor de opmaak van duurzame lokale waterplannen. Stand van zaken 1/1/2004 Boven Schijn Startvergadering: 28/10/02 Interview: 27/1/03 Goedkeuring projectorganisatie: 14/4/03 Vergadering discussienota: 17/12/03 Beneden Vliet Startvergadering: 24/6/03 Interview: 27/1/03 Goedkeuring projectorganisatie: 17/11/03
Beoordeling	De opmaak van de DU-LO waterplannen bevindt zich om tal van redenen (problemen afbakening deelbekkens, verschijningsdatum code van goede praktijk, onduidelijkheid geplande wetgeving integraal waterbeleid, ...) pas in de beginfase.
Bijlagen	Bijlage: Besluit van het college van burgemeester en schepenen van 14/4/03 tot goedkeuring van de projectorganisatie voor het bekken Boven Schijn Bijlage: Besluit van het college van burgemeester en schepenen van 17/11/03 tot goedkeuring van de projectorganisatie voor het bekken Beneden Vliet

PLANNING	
Geplande handelingen	In samenwerking met de provinciale dienst waterbeleid en de betrokken gemeentebesturen zal verder gewerkt worden aan de opmaak van de DU-LO waterplannen. De provinciale dienst waterbeleid organiseert de planning voor de opmaak van de DU-LO waterplannen.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	In de eerste fase staat het provinciebestuur in voor de financiering
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie W.2: Herziening TRP

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<u>Herziening TRP Koude Beek</u> De herziening zal tegen maart 2004 voltooid zijn (volgens huidige planning). De uitvoering van deze opdracht heeft vertraging opgelopen door problemen in Hove en extra opmetingen o.a. in het kader van het dossier heraanleg N1 Antwerpsestraat <u>Herziening TRP Struisbeek</u> De afwerking van dit dossier is geblokkeerd tot er een definitieve beslissing is aangaande de aanleg van een buffer- en infiltratiebekken (inhoud 5.000m³) op de terreinen van de oude begraafplaats Oude God aan de Edegemsestraat. De gemeenteraad heeft via de Vlaamse bouwmeester een procedure opgestart om een inrichtingsplan voor dit gebied

	op te maken in samenwerking met een of meer studieburelen. In het programma van eisen is de aanleg van dit bufferbekken voorzien
--	--

PLANNING	
Geplande handelingen	Opvolgen van de opmaakprocedure voor het TRP Koude Beek Opvolgen van de opmaak van het inrichtingsplan voor de terreinen van de oude begraafplaats Oude God aan de Edegemsestraat (aanleg buffer- en infiltratiebekken voor regenwater met een capaciteit van 5.000m³ moet voorzien worden in het inrichtingsplan). In het kader van de heraanleg van de Antwerpsestraat – Statielei - Liersesteenweg – Mechelsesteenweg en zijstraten, zullen grote hoeveelheden regenwater, afkomstig van het gescheiden rioleringsstelsel op de heraangelegde hoofdassen, naar de fortgracht van Fort 4 worden afgevoerd (buffering en infiltratie). Daar het regenwater hoofdzakelijk afkomstig is van het zeer druk bereden wegdek, heeft het water een belangrijke verontreinigingsgraad (verontreiniging met olie, strooizout, bestrijdingsmiddelen, polyaromatische koolwaterstoffen of PAK's, accidentele lozingen door particulieren of bij ongeval in rioolkolken, ...). Conform het decreet integraal waterbeheer, mag deze aanvoer de huidige vrij goede waterkwaliteit van Fort 4 niet verslechteren. Dit zal niet eenvoudig zijn (cfr lozingsstudie in de Fortgracht van fort 5 te Edegem) en vereist omvangrijke randvoorwaarden (aanleg van een verbeterd gescheiden stelsel met enkel lozing van regenwater bij hevige neerslag, anders afvoer naar RWZI en stroomvertragers in de vijver). Het regenwater afkomstig van Antwerpsestraat – Statielei – Mechelsesteenweg en zijstraten zal dus in de toekomst van het bekken Schijnpoot naar het bekken van de Koude Beek gebracht worden. Het bekken van de Koude Beek kampt momenteel al met wateroverlast bij hevige regenval. Er zal dus moeten worden nagegaan of het reeds overbelaste bekken van de Koude Beek deze extra aanvoer van regenwater (tot 1.5m³/s) kan verwerken. Deze studies moeten uitgevoerd worden door een gespecialiseerd studiebureau in het kader van de herrekening van het TRP en de heraanleg van de N10.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	877/733-51 in 2001 is hiervoor een bedrag van 164.973€ vastgelegd
Verantwoordelijke	Hoofd technische dienst, stedenbouwkundige, milieudienst

Actie W.3: Subsidiereglementen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De stad Morsel is in zijn geheel gelegen in zuiveringszone A. Er zijn geen vismigraatieknelpunten, geen baangrachten en geen erosieproblemen. Bijgevolg zijn er geen (subsidie)reglementen of actieplannen rond deze thema's. De stad Morsel beschikt over een subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en groendaken. In de gemeenteraad van 30 september 2003 werd dit reglement aangepast (omzetting en afronding naar euro en verhogen van het subsidiebedrag voor groendaken vanaf 10m² tot 30€/m²). Het nieuw reglement is als <u>bijlage</u> bij dit milieujaarprogramma gevoegd. Eind augustus 2003 werd een brochure rond de subsidies voor regenwater en REG huis-aan-huis verspreid (Verlaag uw waterfactuur, verlaag uw energiefactuur). Deze brochure vindt u als <u>bijlage</u> bij dit milieujaarprogramma. Wij hebben heel wat positieve reacties op dit initiatief ontvangen. In de brochure zat een cadeaubon voor een gratis spaardouchekop. De 50 gratis spaardouchekoppen werden binnen de week allemaal verdeeld.

	In het kader van de campagne van het stadsbestuur 'september milieumaand' hebben we op 14/9/03 een tocht met de milieuboot georganiseerd, op 17/9/03 een informatie-avond rond zuinig omgaan met water en energie, op 27/9/03 een bezoek aan het Ecohuis Antwerpen en op 4/10/03 een open huizendag in drie gerenoveerde particuliere woningen in onze stad waar o.m. een regenwaterinstallatie en een zonneboiler in gebruik zijn. Bij deze 4 initiatieven werd aandacht besteed aan zuinig omgaan met water en/of hergebruik van regenwater en integraal waterbeheer. Voor meer informatie over de campagne 'september milieumaand' verwijzen wij naar actie BD.5 van dit MJP. In 2003 werden, ondanks bovenstaande initiatieven, slechts 1 subsidieaanvraag voor de plaatsing van een regenwaterinstallatie bij een bestaande woning ingediend. De besluiten van het college van burgemeester en schepenen en de subsidieformulieren zijn als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd. Voor de aanleg van een groendak werd in 2003 geen subsidie aangevraagd. Het stadsbestuur is gestart met de verkoop van gesubsidieerde regenwatertonnen. Het gemeenteraadsbesluit waarbij de verkoopprijzen werden vastgesteld vindt u als <u>bijlage</u> bij dit MJP. Er worden 2 types verkocht ('design' regenwaterton merk Orso 400 liter inhoud en een 'gewone' regenwaterton 300 liter) aan resp. 120 en 50€ per stuk. Deze tonnen worden ten toon gesteld op de technische dienst. In 2003 werden 13 'design' regenwatertonnen en 5 gewone regenwatertonnen verkocht. Op de technische dienst is een demonstratie-installatie rond hergebruik en infiltratie van regenwater aangelegd. Alle geïnteresseerden kunnen op afspraak een geleid bezoek afleggen. De kandidaat-bouwers en andere geïnteresseerden krijgen een informatiebrochure en, indien gewenst, de VMM waterwijzer voor architecten. In 2003 is bij het GTI (technisch secundair onderwijs afdeling sanitair) een opstelling rond hergebruik van regenwater geplaatst. Naar aanleiding van de geplande heraanleg van de Ter Varentstraat (tweede deel) is een informatievergadering rond afkoppeling, infiltratie en hergebruik van regenwater binnen het eigen perceel georganiseerd voor alle 40 eigenaars van woningen in de straat. Er waren 13 eigenaars aanwezig. Het stadsbestuur bood de mogelijkheid om gratis bij de eigenaars thuis de mogelijkheden op het vlak van afkoppeling, hergebruik en infiltratie te onderzoeken en een kostenraming te berekenen. De nodige werken zouden gefinancierd kunnen worden in het kader van de heraanleg van de straat. Tien van de 13 eigenaars waren geïnteresseerd in dit voorstel. De niet aanwezige eigenaars werden per brief ingelicht. Twee bijkomende eigenaars boden zich aan. De Ter Varentstraat bestaat vrijwel geheel uit oudere rijwoningen of half open woningen in verstedelijkt gebied. Toevallig waren vooral eigenaars van rijwoningen geïnteresseerd in dit project. Uit de plaatsbezoeken door onze diensten bleek infiltratie door de geringe afstand tot de kelders van de oudere woningen bijna nergens mogelijk. Ook hergebruik was niet vanzelfsprekend daar zowel de ontkoppeling van afval- en regenwater als de aanleg van de regenwaterleidingen heel wat kap- en breekwerk binnen de woning zou veroorzaken. In de voortuin van de woningen was meestal te weinig plaats voor een regenwaterput. Afkoppeling van de voorste dakafvoer naar een RWA stelsel was vrijwel overal mogelijk. In Morsel Info van januari verscheen er een artikel rond milieuvriendelijke wasproducten In Morsel Info van februari verscheen er een watertip In Morsel Info van juni verscheen er een artikel over duurzaam omgaan met water en toelagen In Morsel Info van november verscheen er een artikel over groendaken en regenwatertonnen
Beoordeling	De aanleg van een hemelwaterput of infiltratievoorziening bij een bestaande woning kost gemiddeld 2.500€ à 3.000€ en is technisch niet altijd even eenvoudig of mogelijk. Voor 2004 zijn er nu nog een 4-tal aanvragen in behandeling.
Bijlagen	Bijlage 32 nieuw subsidiereglement hemelwaterputten

	Bijlage 33: brochure 'Verlaag uw waterfactuur, Verlaag uw energiefactuur' Bijlage 34: collegebeslissing, formulier subsidie regenwaterinstallatie. Bijlage 35: gemeenteraadsbeslissing regenwatertonnen Bijlage 36: artikels Mortsel info, thema water
--	---

PLANNING	
Geplande handelingen	Verder promoten van de verkoop van de regenwatertonnen en het hergebruik/infiltratie van hemelwater door een gerichte mailing in een aantal straten met problemen rond wateroverlast, een promotiestand van de milieudienst op de jaarmarkt en de biomarkt, artikels in het informatieblad Mortsel-info, de uitgave van een vernieuwde brochure rond subsidies voor regenwater en REG en een nieuwe campagne 'september milieumaand'. De andere bestaande initiatieven blijven behouden. Aanvraag tot afwijking van de in de samenwerkingsovereenkomst voorziene verplichting tot het opstellen en goedkeuren van een subsidiereglement voor de plaatsing van IBA's (art.5.3.3.1§2) aangezien Mortsel geheel in zuiveringszone A is gelegen en de eventuele nieuwe bebouwingen zowel volgens het geldende gewestplan als het ontwerp van ruimtelijk structuurplan Mortsel in zuiveringszone A zullen gelegen zijn.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu 8795-332-02 reglement duurzaam bouwen 877/124-03 aankoop regenwatertonnen
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie W.4: Duurzaam watergebruik bij de stedelijke gebouwen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De voor 2003 voorziene verbouwingswerken aan de sanitaire voorzieningen van het GTI (school), het reduit van fort 4 en het stadhuis zijn omwille van praktische en financiële redenen uitgesteld naar 2004. Het bouwproject bakkerij Rubens (Antwerpsestraat 44-46) zal eveneens in 2004 worden uitgevoerd. In 2003 werden geen verbouwingswerken m.b.t.sanitair en afvoer van regenwater aan stedelijke gebouwen uitgevoerd. Er zijn dus geen wateraudits opgesteld.

PLANNING	
Geplande handelingen	Voor 2004 worden verbouwingswerken aan de sanitaire voorzieningen voorzien bij - q GTI (school) - q Reduit fort 4 - q Stadhuis (deel) Afhankelijk van de situatie wordt hier gekozen voor waterzuinige toiletten (3/6 liter waar mogelijk met regenwaterspoeling), watervrije urinoirs, waterzuinige kranen met drukknop al dan niet in combinatie met het hergebruik van regenwater. Op de plaats van bakkerij Rubens wordt een nieuwbouw met kantoren en appartementen voorzien. Verder wordt er een nieuwe turnzaal voorzien naast de sporthal Den Drab (Drabstraat). In het programma van eisen voor deze gebouwen zijn of worden maatregelen rond hergebruik, infiltratie van regenwater en waterzuinige toestellen voorzien. Voor deze projecten zal een wateraudit worden opgemaakt.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	Algemene begroting voor de uitvoering van deze werken
Verantwoordelijke	Hoofd techniek gebouwen, milieudienst

Actie W.5: Vergunningenbeleid

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In de verkaveling van Finspico nabij Hoeve Liekens (goedgekeurd in 2002, uitvoering gestart in januari 2003) is afkoppeling en infiltratie van regenwater voorzien. In uitvoering van de milieuvergunningsvoorwaarden hebben de exploitanten van de luchthaven Antwerpen en het psychiatrisch centrum St Amadeus een plan tot afkoppeling en/of buffering van regenwater ingediend bij de vergunningsverlenende overheid (provinciebestuur Antwerpen) In de verkavelingsaanvragen (ingediend in 2003) voor de gronden aan de Oude Baan (Windhoek) en de gronden aan de A.Stockmanslei (Derby) is afkoppeling en hergebruik van regenwater voorzien.
PLANNING	
Geplande handelingen	Ook in 2004 zal bij bouw- , milieu- en verkavelingsvergunningen waar mogelijk afkoppeling, buffering, infiltratie en/of hergebruik van regenwater worden opgelegd. Het gaat hier onder meer over het tweede deel van de verkaveling in de Drabstraat (Hoeve Liekens) en Koeisteerthofdreef (Koeisteerthof – Blauwe Regen) Voor de behandeling van de milieuvergunningsaanvragen zal de watertoets zoals voorzien in het decreet integraal waterbeheer, worden toegepast. Sinds de invoering van de gewestelijke bouwerordening op het plaatsen van regenwaterinstallaties en infiltratievoorzieningen (1999) zijn al een behoorlijk aantal bouwvergunningen afgeleverd voor de bouw van woningen met een regenwaterinstallatie. Tegelijkertijd subsidieert het stadsbestuur de plaatsing van dergelijke installaties onder bepaalde voorwaarden ook bij nieuwbouwprojecten en voert hier rond ook de nodige sensibilisatie. Toch worden weinig of geen subsidieaanvragen ontvangen. Daarom zal een enquête worden uitgevoerd om na te gaan of de installatie effectief geplaatst is en op welke manier ze is uitgevoerd.
ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Stedenbouwkundige, milieuambtenaar

MOBILITEIT (niveau 1)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Actie LU.1.a1 t.e.m. actie LU.1.a5 : pagina 31
 Actie LU.1.i1 t.e.m. actie LU.1.i4 : pagina 31-32

Actie M.1: Toetsing mobiliteitsbeleid/milieubeleid

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Mortsel heeft sinds 10 juni 2003 een conform verklaard mobiliteitsplan. De jaarlijkse evaluatie van het mobiliteitsplan in het kader van de mobiliteitsconvenant (incl. milieutoets) heeft bijgevolg nog niet plaatsgevonden in 2003. Onderstaande informatie blijft bijgevolg van kracht: <u>Integratie</u> Een afgevaardigde van de milieuraad maakt deel uit van de gemeentelijke adviesgroep mobiliteit. De bevoegdheden milieu en mobiliteit vallen beide onder dezelfde schepen (Paul Van Dyck) Milieuambtenaar, duurzaamheidsambtenaar en mobiliteitsambtenaar maken deel uit van de technische dienst en staan op die manier in contact met elkaar. <u>Milieubeleid/mobiliteitsbeleid</u> Het mobiliteitsplan is gericht op duurzame mobiliteit en een leefbare stedelijke omgeving: - q Realisatie van het voorstedelijk knooppunt openbaar vervoer (trein/tram/bus) thv het station Oude God, gekoppeld aan een verdere uitbouw en optimalisering van het openbaar vervoer in Mortsel en omgeving. - q Uitbouw fietsvoorzieningen - q Leefbaarheid langs de gewestwegen verhogen door herinrichtingsprojecten met vrijliggende fietspaden en verbrede aangepaste voetpaden. - q Vrijwaring en versterking van de resterende open en groene ruimten (o.a. vallei Koude Beek, groene vinger Gasthuishoeven/fort 3/luchthaven, fort 4 en omgeving, terreinen Oude God) In samenwerking met het Provinciaal instituut voor hygiëne zijn tussen juni 2002 en juli 2003 metingen uitgevoerd naar de luchtkwaliteit (stikstofoxiden, zwaveldioxide en vluchtige organische stoffen) in het centrum van Mortsel (gebouw De Populieren in de G.Gezellalaan). Deze parameters geven een beeld van de invloed van verbrandingsgassen van verkeer en verwarming op de luchtkwaliteit en werden vergeleken met de resultaten van gelijkaardige metingen in 1995 en in andere gemeenten in de provincie. Uit de meetresultaten blijkt dat de concentraties aan stikstofoxiden en zwaveldioxide gedaald zijn t.o.v. de metingen in 1995. Dit is te danken aan de vermindering van het zwavelgehalte in diesel en huisbrandolie en de veralgemening van de plaatsingen van katalysatoren bij personenwagens (op benzine en LPG). Ditmaal werden ook de PAK's (polycyclische aromatische koolwaterstoffen) en de vluchtige organische componenten gemeten. Hierbij werden verhoogde waarden gemeten die duidelijk afkomstig zijn van het wegverkeer en in mindere mate, de verwarming van gebouwen. Hiervoor kan geen vergelijking gemaakt worden met het verleden. Het gehalte benzeen benadert de maximale VLAREM-richtwaarde van 5µg/m³. Midden 2003 werden ook door de VMM luchtkwaliteitsmetingen (BTEX) uitgevoerd met behulp van passieve samplers. De resultaten van deze metingen zijn nog niet bekend (stand van zaken 15/1/04). Ook hier werd hoofdzakelijk langs de drukke verkeersassen N1 en N10 gemeten. De modellering 'luchtkwaliteit afkomstig van het verkeer' van VITO (Mimosa- en Auroramodel) is omwille van de hoge kostprijs en de uitvoering van de VMM-

	meetcampagne niet door gegaan. De werken aan de non-stop provinciale fietsroute lang de spoorlijn Antwerpen-Brussel (aanleg fietspad Christus Koninglaan, verbeteren oversteek Deurnestraat t.h.v. A.Stockmanslei) zijn omwille van geldgebrek bij het provinciebestuur niet doorgegaan. Het studiebureau TV-SAM maakt in opdracht van het Vlaamse gewest een studie ter uitvoering van het project groene wandel- en fietsberm. Deze studie is nog niet voltooid en er is nog geen duidelijkheid rond de financiering van de nodige fiets- en wandelbruggen. Deze studie kadert in het project van de aanleg van fietspaden langs de R11 (deel Borsbeek – Wilrijk) in opdracht van AWV van het Vlaamse gewest. De omgeving van de Perenpit (kleuterschool E.Arsensstraat) is verkeersveilig heraangelegd. In <u>bijlage 37</u> is een artikel over deze heraanleg in Mortsels Info gevoegd.
Bijlagen	Bijlage 37: Artikel Mortsels Info, verkeersveilige omgeving de Perenpit

PLANNING	
Geplande handelingen	Opmaak milieutoets in het kader van de evaluatie van het mobiliteitsplan Verbeteren van de fietseroversteek aan de Deurnestraat t.h.v. A.Stockmanslei (provinciale non-stop fietsroute) in opdracht van het provinciebestuur Verdere uitwerking van het project groene wandel- en fietsberm i.s.m. Vlaams gewest en provinciebestuur Verdere uitbreiding van de zone 30 Vorbereidende studies voor de verlenging van de tramlijn richting Boechout afronden (uitvoering masterplan mobiliteit Antwerpen)

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	Algemene begroting weginaanleg en 879/721-60 (uitvoering GNOP) en 879/124-02 (werking milieudienst)
Verantwoordelijke	Mobiliteitsambtenaar en milieudienst

Actie M.2: Sensibilisatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Voortzetting van de ROB-actie (geen bijkomende kost voor 2003) Organisatie van de Car Free day op 20 en 21 september 2003. Het programma van dit evenement vindt u als <u>bijlage</u> bij dit MJP. Het milieuaspect van deze actie is gericht op het stimuleren van alternatieve vervoerswijzen zoals de fiets (fietstocht) en het openbaar vervoer. Dit is het concept van deze actie, er werd dan ook geen extra sensibilisatie rond dit milieuaspect gevoerd. Aan dit evenement zijn geen kosten verbonden, die in het kader van de samenwerkingsovereenkomst subsidieerbaar zijn. De milieud adviesraad heeft in 2003 een fiets-en wandelroute door het Mortselse groen uitgestippeld. De wegbeschrijvingen kunnen afgehaald worden op de infodienst van het stadhuis of gedownload worden op de website van de Mortselse milieud adviesraad. Ook op de jaarmarkt werden de routes verdeeld aan belangstellenden. Op 18/5/03 werd de fiets- en wandelroute voor het eerst afgestapt en gefietst door een 20-tal aanwezigen. Het milieuaspect van deze actie omvat het stimuleren van het gebruik van de fiets in de eigen stad. Dit is het concept van deze actie, er werd dan ook geen extra sensibilisatie rond dit milieuaspect gevoerd. Daar het opstellen en afdrucken van de fietsroutes door de milieud adviesraad en de eigen diensten zijn uitgevoerd, zijn aan deze actie geen subsidieerbare kosten verbonden. Provinciale Fietsdag op 16 mei 2003, met vertrek en aankomst op Fort 4 te Mortsels. Er namen ongeveer 1.500 leerlingen uit middelbare scholen in Mortsels en omgeving deel.

	Het milieuaspect van deze actie omvat het stimuleren van het gebruik van de fiets. Dit is het concept van deze actie, er werd dan ook geen extra sensibilisatie rond dit milieuaspect gevoerd. Deze actie is gesubsidieerd door het provinciebestuur Antwerpen. In Mortsel Info van mei verscheen er een artikel over de fietstocht van de milieuvriendelijke raad
Bijlagen	Bijlage 38: Programma Car Free Day

PLANNING	
Geplande handelingen	Voortzetting van de ROB-actie (verdelen stickers en brochures, infoborden op alle invalswegen, stickers op alle stedelijke voertuigen, artikels in Mortsel-info, ...) Organisatie van een fietstocht door de milieuvriendelijke raad naar aanleiding van de dag van het Park Organisatie van een fietstocht op de Car Free day i.s.m. de buurgemeenten (uitwerking via de preventiedienst) Publicatie van een artikel in Mortsel Info rond de invloed van het verkeer op de luchtkwaliteit in Mortsel op basis van de metingen door het PIH en de VMM, gekoppeld aan tips voor alternatieve vervoerswijzen en milieuvriendelijk rijgedrag. Nieuwe luchtkwaliteitsmetingen langs de drukke verkeersassen.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu 423-122-02 studies verkeer (5.000€)
Verantwoordelijke	Mobiliteitsambtenaar, preventiedienst, informatiedienst, milieudienst

Actie M.3: Eigen diensten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In 2003 ontvingen 95 (80 per fiets, 15 te voet) van de 195 gerechtigde personeelsleden de fiets- en stappremie van het stadsbestuur. 16 personeelsleden maakten gebruik van het openbaar vervoer. In 2003 werden 2 nieuwe dienstfietsen voor de administratie aangekocht alsook 1 minibus 8+1 personen op LPG (vervanging) en 2 lichte bestelwagens voor de werf (vervanging). De bestelbon voor de minibus op LPG is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd om in aanmerking te komen voor subsidie in het kader van de cluster mobiliteit van de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling'.
Bijlagen	Bijlage 39: bestelbon minibus LPG

PLANNING	
Geplande handelingen	In 2004 zal 1 bijkomende wagen voor de administratie (bodendienst) en 1 vrachtwagen voor de werf (vervanging vrachtwagen feestploeg) worden aangekocht. De bestaande inventaris van het stedelijk wagenpark zal worden aangevuld om een milieutoetsing mogelijk te maken. De fiets- en stappremie is met ingang van 1 januari 2004 aangepast. Ook wie minder dan 80% van de tijd per fiets of te voet naar het werk komt, komt nu in aanmerking voor een premie. Doel is het gebruik van alternatieve vervoerswijzen voor het woon-werkverkeer verder aan te moedigen. Het nieuwe premiereglement vindt u als <u>bijlage</u> bij dit MJP
Bijlagen	Bijlage 40: nieuw premiereglement fiets- en stappremie

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken diensten
Verantwoordelijke	Technische dienst, personeelsdienst en milieudienst

BODEM EN GRONDWATER

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk milieuverstoring in de bodem en het grondwater : pagina 45-46

Actie B.1: Eigen diensten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De database (MS Access) met alle milieu- en exploitatievergunningen van 1944 tot nu, is voltooid en in gebruik genomen. De bodemattesten worden in het kader van de milieubarometer bijgehouden in een eigen register (MS Excel). In een aantal gevallen is het oriënterend bodemonderzoek via het PIH bij OVAM opgevraagd. De grondwaterstand in het stedelijk peilputtennetwerk (10 peilputten verspreid over heel Mortsel) is verder opgemeten door de stedelijke werf. Twee oude stookolietanks (inhoud 50.000 liter per stuk) zijn van Fort 4 verwijderd door een erkende ophaalfirma. De milieuambtenaar, de duurzaamheidsambtenaar en het hoofd techniek wegen hebben een studiedag bijgewoond rond de nieuwe wetgeving grondverzet. In het kader van de uitvoering van wegenwerken in de Ijzerenweglei en de Osylei werden voorafgaand aan de werken in 2003 al bodemstalen genomen. In beide gevallen werd een verontreiniging vastgesteld. In het geval van de Osylei is een deel van de afgegraven grond daarom naar de erkende grondreiniger afgevoerd. In de Ijzerenweglei werd de uitvoeringsswijze aangepast zodat geen grondverzet nodig was. De duurzaamheidsambtenaar nam op 10/12/03 ook deel aan een studiedag rond het bodemsaneringsfonds voor tankstations.

PLANNING	
Geplande handelingen	Verwijderen van de andere buitengebruik gestelde stookolietanks op Fort 4 Verder opvolgen van de grondwaterstand in het stedelijk peilputtennetwerk en het register met de bodemattesten. Verder opvolgen van de wetgeving grondverzet (o.a. voor het project bakkerij Rubbens Antwerpsestraat 44-46)

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken diensten
Verantwoordelijke	Milieuambtenaar en technische dienst, diensten fort 4

Actie B.2: Stookolietanks

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Op 30 september 2003 heeft de gemeenteraad het subsidiereglement m.b.t. het verwijderen van buitengebruik gestelde stookolietanks goedgekeurd. Een kopie van dit reglement vindt u als <u>bijlage</u> bij dit MJP.
Bijlagen	Bijlage 41: subsidiereglement buiten gebruik stellen stookolietanks

PLANNING	
Geplande handelingen	Op 10/2/04 organiseert het stadsbestuur i.s.m. de milieuvadvisraad een informatieavond rond het buitengebruik stellen van stookolietanks en de andere toepasselijke regelgeving. Alle gekende bezitters van een stookolietank (650 adressen) zijn aangeschreven.

	Er waren een 100-tal aanwezigen In het stedelijk informatieblad en de vernieuwde website van de stad Mortsel zal hierover verder bericht worden.
--	---

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	8795-332-02 reglement duurzaam bouwen
Verantwoordelijke	Milieudienst

HINDER (niveau 1)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk geluidshinder : pagina 37-38
 Hoofdstuk lichtverontreiniging : pagina 39-40

Actie H.1: Klachtenregistratie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Het inschrijvingsformulier voor MKROS is ingediend. Overzicht klachten bij de milieudienst afkomstig van niet-ingedeelde inrichtingen: – geluid: 9 klachten (4 van glascontainers, vermoedelijk met onderling verband, 3 muziek, 1 restaurant, 1 muziek bij voetbalmatch) – geur: 1 klacht (restaurant) – (tijdelijke) opslag van inert afval op privaat eigendom: 5 klachten Voor wat betreft de ingedeelde inrichtingen verwijzen wij naar het overzicht van de toezichtstaken als <u>bijlage</u> bij dit MJP.
Beoordeling	Deze klachten zijn veelal afkomstig van eenmalige activiteiten of activiteiten die door de wetgever niet zijn verboden of gereguleerd. Meestal kan het stadsbestuur enkel bemiddelend optreden tussen klager en veroorzaker.
Bijlagen	Bijlage 2: overzicht toezichtstaken van de milieuambtenaar

PLANNING	
Geplande handelingen	Verdere opvolging van het dossier MKROS. Het meldpunt voor milieuklachten wordt in Morsel Info vermeld. Klachten kunnen telefonisch, per brief of via e-mail worden overgemaakt. De burger kan ook gebruik maken van de meldingskaarten die worden verspreid via het gemeentelijk informatieblad. Er zijn interne dienstafspraken dat de milieuklachten, die eventueel bij andere diensten terecht komen, aan de milieudienst worden doorgegeven.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie H.2: Geluid

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Tot nu toe is er vanuit de werkgroep ruimtelijke ordening en leefmilieu van het parket Antwerpen nog geen concreet voorstel van gemeentelijke wetgeving met administratieve sancties. Klachten van geluid (zie actie H.1) worden verder opgevolgd. In Morsel Info van maart verscheen er een artikel over het meldpunt klachten luchthaven Deurne.
Bijlagen	Bijlage 42: artikel Morsel Info hinder

PLANNING	
Geplande handelingen	Klachten en voorbeelddossiers rond wetgeving administratieve sancties verder opvolgen. Samenwerking met een erkend geluidsdeskundige bij het PIH, indien nodig. Voor de meeste klachten (zie actie H.1) gelden geen wettelijke regels of beperkingen. Het stadsbestuur heeft hier een bemiddelende rol. In Morsel Info verschijnt er een artikel rond de zwervkattenproblematiek.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie H.3: Licht en geur

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In Mortsel Info van november 2003 is, in het kader van de nacht van de duisternis, een artikel rond lichthinder verschenen. Het artikel vindt u als <u>bijlage</u> bij dit MJP Het overleg met de adviesraad middenstand over feest- en reclameverlichting heeft tot resultaat dat bij de vervanging van de bestaande feestverlichting in 2006 zal gekozen worden voor energiezuinige lichtslagen i.p.v. de huidige gloeilampen. In Mortsel Info van juli-augustus verscheen er een artikel over hondenpoep. In Mortsel Info van december verscheen er een artikel over zwerfvuil en afvalverbranding.
Bijlagen	Bijlage 41: artikels Mortsel Info hinder

PLANNING	
Geplande handelingen	In Mortsel Info van februari 2004 verschijnt een artikel rond slimmer stoken op basis van de campagne van het Vlaamse gewest. Op basis van de luchtkwaliteitsmetingen (zie actie M.2) zal een artikel in Mortsel Info worden geplaatst rond de invloed van het verkeer op de luchtkwaliteit in Mortsel, gekoppeld aan tips voor alternatieve vervoerswijzen en milieuvriendelijk rijgedrag. In Mortsel Info van november 2004 zal een artikel rond het voorkomen van lichthinder worden geplaatst.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie H.4: Bodem

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In 2003 zijn er geen gevallen van acute bodemverontreiniging opgetreden of gemeld aan OVAM Op 11 december nam de duurzaamheidsambtenaar deel aan een OVAM studiedag rond acute bodemverontreiniging en gevaarlijke afvalstoffen. In Mortsel Info van juli-augustus verscheen er een artikel over controle bovengrondse tanks. In Mortsel Info van december verscheen er een artikel over de subsidie van buiten gebruik gestelde stookolietanks.

PLANNING	
Geplande handelingen	Voor 2004 zal, indien bij een schadegeval door bodem- of grondwaterverontreiniging verdere maatregelen moeten genomen worden, dit onmiddellijk aan OVAM melden. Het gaat hier in het bijzonder over schadegevallen waarop de niet-klassieke regelingen voor de vaststelling van bodemverontreiniging van toepassing zijn. Verder verwijzen wij naar de actie B.2 rond de buitengebruik gestelde stookolietanks in dit MJP (hoofdstuk bodem en grondwater).

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

NATUURLIJKE ENTITEITEN (niveau 1)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk verlies van biodiversiteit : pagina 50 t.e.m. 53

Actie N.1: Uitvoeren van het GNOP-actieprogramma

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Algemeen <u>Algemene visie niveau 1</u> Voor wat betreft de algemene visie verwijzen wij naar het goedgekeurde GNOP dat voor onze stad betrekking heeft op alle nog resterende en potentiële groen- en natuurgebieden binnen onze dicht bevolkte en geheel verstedelijkte stad. Naast de visievorming in het GNOP werd voor Fort 4, de oude spoorwegbermen, Klein Zwitserland en de Koude Beekvallei bijkomende visievorming ontwikkeld. <u>Gebruik actiefiches</u> Bij dit MJP zijn geen actiefiches voor subsidies in het kader van de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' bijgevoegd omdat er geen subsidieerbare acties zijn uitgevoerd of de acties reeds via andere kanalen gesubsidieerd worden. <u>Groendak</u> De stad Mortsel beschikt over een subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en groendaken. In de gemeenteraad van 30 september 2003 werd dit reglement goedgekeurd (subsidiebedrag van 30€/m² voor groendaken vanaf 10m²). Het nieuw reglement is als <u>bijlage</u> bij dit milieujaarprogramma gevoegd. Tot op heden werden nog geen subsidies voor de plaatsing van groendaken verleend. Natuur <u>Natuurvergunningen</u> In 2003 werden geen natuurvergunningen of meldingen (zoals bedoeld in het natuurvergunningsdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten) ingediend of behandeld door onze diensten en ons bestuur. <u>Bermbeheer</u> Mortsel is de dichtbevolkste stad van Vlaanderen. Enkel in het landbouwgebied Gasthuishoeven komen nog enkele landbouwwegen met bermen voor. De bermen van deze wegen worden door de eigenaars of pachters (landbouwers) onderhouden. Zoals uit het GNOP blijkt kennen deze smalle bermen in een gebied met intensieve landbouw een nitrofiële vegetatie met zeer beperkte natuurwaarde. Dhr Frank Buysse, natuurwachter van AMINAL afdeling natuur, kan dit bevestigen. Door de aankoop en inrichting van de bufferstrook langs de Fortloop (zie actie N.1 van het MJP 2003) en het project inrichting gronden langs Koude Beek (project ingediend samen met het MJP 2003) probeert ons bestuur de natuur in dit landbouwgebied nieuwe kansen te geven. Voor het overige zijn er in onze stad geen bermen die onder het bermbeheer vallen. <u>Reglement KLE</u> Het stadsbestuur beschikt over een subsidiereglement voor de aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen. In 2003 werden geen subsidies uitgekeerd. Allicht zullen de 2 Mortselse natuurverenigingen in de loop van 2004 terug subsidiedossiers indienen. <u>Beheersvisie Natuurpunt Klein Zwitserland visievorming</u>

Als bijlage bij dit MJP vindt u de beheersvisie van Natuurpunt voor het gebied Klein Zwitserland. Deze visie sluit aan bij de bepalingen van het GNOP Mortsel

Bos en groen (harmonisch parkbeheer)

Inleiding

In Mortsel zijn geen bossen. De aanwezige groengebieden worden als park- of natuurgebied beheerd. De principes van harmonisch parkbeheer worden toegepast op Fort 4 en de oude spoorwegbermen. Klein Zwitserland wordt door Natuurpunt beheerd als natuurreservaat (zie deel natuur).

Kennisopbouw

Onze stedelijke groendeskundige Eric Van Reusel heeft op 24 november 2003 het attest 'lesgever harmonisch park- en groenbeheer' behaald bij de AMINAL afdeling Bos en Groen.

Fort 4

Visievorming

De afdeling natuur van het PIH heeft in opdracht van het stadsbestuur een inventarisatieplan voor Fort 4 met afbakening van de waardevolle delen en voorstellen voor beheersmaatregelen opgesteld. Het inventarisatieplan is als bijlage bij dit MJP gevoegd.

Dit inventarisatieplan vormt de aanzet voor de opmaak van een parkbeheerplan voor Fort 4 conform de principes van het harmonisch parkbeheer.

Acties

In uitvoering van het GNOP en het inventarisatieplan werden exoten zoals paplaurier, Amerikaanse vogelkers en Japanse duizendknoop verder van het domein verwijderd.

De steile oevers van de fortvijvers zijn sterk onderhevig aan erosie en uitspoeling door de sterk wisselende waterstanden. Er werden een aantal dringende oeverherstellingen uitgevoerd d.m.v. het stapelen van snoeihout achter palen om de oever te beschermen en de achterliggende grond te stabiliseren.

Een aantal erosiegevoelige plaatsen (omgeving reduit en oever fortvijver nabij tennis Fort 4) werden afgesloten d.m.v. het stapelen van snoeihout tussen houten palen.

Er werden nestkasten geplaatst voor o.m. steenuil en kerkuil.

Voor de beheerswerken in het bosgebied tussen sporthal en zwembad (het verwijderen van een 20-tal volgroeide witte abelen) werd nog geen vergunning bekomen. Dit gebied werd oorspronkelijk als hakhout beheerd maar de bomen zijn in de loop der jaren uitgegroeid tot zeer grote volwassen bomen die bij stormweer één voor één afbreken en een gevaar vormen voor gebruikers, omwonenden en het wegverkeer op de naastgelegen weg (Drabstraat).

Oude spoorwegbermen

visievorming

Het project van de 'groene wandel- en fietsberm' werd in 2002 goedgekeurd door de afdeling Bos en Groen als project binnen de wedstrijd 'groene verbindingen in een verstedelijkte omgeving' in het kader van het harmonisch parkbeheer.

acties

Eind 2003 werd een prijsofferte gevraagd voor de uitvoering van de eerste natuurbeheerswerken. De technische bepalingen van dit bestek vindt u als bijlage bij dit MJP. Verder werden informatieborden en een afsluiting voor de poel Waesdonckstraat besteld.

Er wordt voor deze acties geen subsidie aangevraagd in het kader van de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' daar dit project voor 80% gesubsidieerd wordt via de afdeling Bos en Groen.

	Landschap <u>Koude Beek vallei</u> <i>visievorming</i> Het provinciebestuur heeft aan de studiebureaus Haecon en Ecorem de opdracht gegeven voor het opmaken van een ontwerp voor het natuurtechnisch herinrichten van de Koude Beek te Morsel en Borsbeek. Het stadsbestuur en Natuurpunt zijn betrokken bij het opstellen van deze studie. Het project bevindt zich in de voorontwerpfase. De resultaten van de voorontwerpfase (deel Morsel) bevinden zich als <u>bijlage</u> bij dit MJP. De beek zal meer plaats en meer zichtbaarheid in het landschap krijgen. De ecologische waarde zal sterk verbeteren. In het ontwerp ruimtelijk structuurplan Morsel wordt de Koude Beek vallei ingekleurd als groen verbindingsgebied tussen Fort 3 te Borsbeek en het parkgebied Fruithout te Hove/Boechout. De gronden Gasthuishoeve – Fort 3 (inck Koude Beek vallei) zijn door het provinciebestuur en het Vlaamse gewest niet in aanmerking genomen voor de aanleg van het stadsrandbos Antwerpen
Bijlagen	Bijlage 43: Subsidiereglement groendak Bijlage 44: Beheersvisie Natuurpunt Klein Zwitserland Bijlage 45: Inventarisatieplan Fort 4 Bijlage 46: Technische bepalingen eerste natuurbeheerswerken Bijlage 47: Resultaten voorontwerpfase Koude Beek

PLANNING	
Geplande handelingen	Bos en groen (harmonisch parkbeheer) <u>Fort 4</u> Opstellen van een parkbeheersplan conform de principes van het harmonisch parkbeheer. Verder zetten van de beheerswerken vermeld in het inventarisatieplan Fort 4 (zie <u>bijlage 45</u>). Aanpassen van het visreglement aan de huidige inzichten op het vlak van duurzaam beheer van vijvers en viswateren (afbakenen visplaatsen, beter vastleggen van toelaatbare vistechnieken). <u>Oude spoorwegbermen</u> Verdere uitvoering van de natuurbeheerswerken voorzien in het project 'groene wandel- en fietsberm' (zie MJP 2003). Deze werken omvatten hoofdzakelijk maaibeheer en beheer van ruigtezones. Landschap <u>Koude Beek vallei</u> Verdere opvolging van het project tot het opmaken van een ontwerp voor het natuurtechnisch herinrichten van de Koude Beek te Morsel en Borsbeek. Verdere opvolging van de opmaak van het ruimtelijk structuurplan Morsel

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879/721-60 uitvoeren GNOP
Verantwoordelijke	Milieuambtenaar, groenambtenaar, technische dienst, diensten fort 4

Actie N.2: Sensibilisatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Morsel neemt sinds 1996 deel aan de actie 'Behaag ... natuurlijk' van Natuurpunt. In 2003 werden 2942 haagplanten verkocht aan 42 klanten, goed voor 786 m nieuwe haag in Morsel. Deze actie is vermeld in Morsel Info september Natuurpunt en het actiecomité Bessemstraat doen regelmatig natuurwandelingen en

	beheerswerken bij Klein Zwitserland, fort 4 en de Bessemstraat. Hiervoor wordt ook via de gemeentelijke informatiekkanalen reclame gemaakt.
Commentaar	Voor meer informatie over de actie behaag ... natuurlijk verwijzen wij naar Natuurpunt en www.milieuraadmortsel.be

PLANNING	
Geplande handelingen	Mortsel zal terug deelnemen aan de actie 'Behaag ... natuurlijk' Dag van het Park op Fort 4 met infostand van de milieudienst, biocafé Natuurpunt zal mee deelnemen aan de milieumaand (organisatie geleide natuurwandelingen, zie actie BD.5) en organiseert op vraag van scholen geleide rondwandelingen in Klein Zwitserland (coördinatie via milieudienst).

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

INTERNE MILIEUZORG

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk krijtlijnen voor een duurzaam gemeentelijk beleid : pagina 55 t.e.m. 57

Actie IM.1: Intern milieuzorgsysteem

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Op dinsdag 23 september werd de werkgroep Interne Milieuzorg opgericht. Het verslag van de vergadering is in bijlage toegevoegd. VASTE STOFFEN <u>papier</u> De administratieve diensten en de scholen maken gebruik van TCF kringlooppapier (50% postconsumer en 50% pré consumervezels, Motif Recycled Plus) met Blauer Engellogo. De kopieermachines kunnen recto-verso kopiëren. De nodige instructies werden aan het personeel gegeven. Voor de interne post wordt er gebruik gemaakt van doorgeefenveloppes. Mortsel Info wordt gedrukt op recyclagepapier (sinds mei 2003). Sommigen produceren meer kladpapier dan dat ze kunnen gebruiken. Op de technische dienst is er een proefproject opgestart: het kladpapier dat niet gebruikt zal worden, wordt ingezameld. Blijkt dat na een aantal maanden veel papier wordt ingezameld, zullen er stappen ondernomen moeten worden. Het kladpapier wordt in kleine formaten gesneden zodat ze in een metalen blocnotehouder op bureau kunnen gelegd worden (neemt minder plaats in dan A4-blocnotes en is bovendien handig om telefoonnummers snel te noteren. <u>Kantoormateriaal</u> De toners en inktpatronen voor hergebruik worden apart ingezameld. <u>catering</u> Voor het stadhuis worden hoofdzakelijk drank in statiegeldverpakkingen aangekocht, met uitzondering van wijn. Vanaf 2003 wordt nu ook fruitsap in herbruikbare drankverpakkingen aangekocht. Naast het aanbod van klontjes suiker in aparte verpakking en koffiemelk in plastieken verpakking van 5 ml, worden deze nu ook aangeboden in resp. een suikerstrooier en glazen flesjes. Bij activiteiten van stad Mortsel wordt gebruik gemaakt van herbruikbare bekertjes. <u>Andere</u> Reductieplan bestrijdingsmiddelen Opleidingen i.v.m. bestrijdingsmiddelen, verven en vernissen, ... Gebruik van compost op openbare terreinen, FSC-hout, steenpuin Het houden van kippen door de technische dienst ENERGIE In november is er elke week een algemene mail verstuurd over zuinig omgaan met

	energie. Einde 2004 verstrijkt het contract met de nv Canon voor de kopieertoestellen. Luc Geysemans (hoofd administratie) zal op 12 september een demo bijwonen om kennis te nemen van de nieuwe kantooroplossingen en de technologische evolutie, om die mee op te nemen in een nieuw lastenboek. De milieudienst zal met hem overleggen opdat hij zou kiezen voor een energiezuinig toestel. In de bestekken voor de aankoop van computers, printers, faxen en kopieermachines wordt de aanwezigheid van het Energystarlabel opgenomen. Opvolgen energieboekhouding: zie actie E.1 Opvolgen opstellen bestek aankoop energie (groene stroom). Opmaak energie-audits: – ABK (academie beeldende kunst): verwarming – AMWD (academie muziek, woord en dans: verwarming en verlichting – Stadhuis en politie zie bijlage 13 Uitvoeren relighting stadhuis raad- en trouwzaal. Zie wedstrijdossier 'de meest energiebewuste gemeente van Vlaanderen'. Bouwproject Antwerpsestraat (vroegere bakkerij Rubbens) wordt verder uitgewerkt: in dit herbouwproject zal de nodige aandacht besteed worden aan voldoende isolatie/ventilatie, toepassing passieve zonne-energie, hoogrendement verwarmingsinstallatie en plaatsing zonneboiler. In het bestek wordt ervaring met duurzaam bouwen van de ontwerper vereist, met name 50 % van de door hem uitgevoerde werken in de laatste drie jaar (zie bijlage 14). Verdere uitwerking van het aanbrengen van doorgedreven isolatie aan het instructiezwembad Den Bessem. Op 24 juni 2003 heeft de gemeenteraad de begrotingswijziging 1 en 2 goedgekeurd. Hierbij werd 80.000 euro extra voorzien op het krediet 7641/724-54 voor de isolatie van de buitenschil van het instructiebad (zie bijlage 15) Isoleren jeugdlokalen in de Van Dyckstraat en de Edegemsestraat. Zie wedstrijdossier 'Meest energiebewuste gemeente van Vlaanderen'. Op het stadhuis warmt een zonneboiler het water voor de fietsersdouche op. Alle douches van de stad zijn voorzien van spaardouchekoppen. De verwarming aan de fietsersdouche stonden heel de dag op. Ter verluchting werden de ramen open gezet. De volgende maatregelen werd ingevoerd: om 9.00 uur wordt de verwarming afgezet. Om 9 uur begint namelijk de werkdag. Voor zij die tijdens de namiddag willen douchen (na joggen bij voorbeeld) moeten de verwarming telkens op- en afzetten. Deze maatregel werd meegedeeld in het personeelsblad en hangt aan de douches uit. In het personeelsblad Dubbelpunt van november werd vermeld dat stad Mortsel uitverkozen werd tot de meest beloftevolle energiebewuste gemeente van Vlaanderen. Er werd ook gepubliceerd wat de opvallendste informatie- en sensibilisatieactie omtrent energie was, relighting-project, isoleren jeugdlokalen In Dubbelpunt van november werd een oproep gedaan om zuinig om te springen met elektriciteit, douchegebruik, energietips voor thuis, mogelijkheid tot het uitlenen van een energiemeter. In Dubbelpunt van december verscheen er een artikel over de keuze van energiezuinige verlichting, opgemaakt door de leraar praktische en technische vakken elektriciteit van
--	--

	het GTI. (Mobiliteitsbus) WATER Watervrije urinoirs, waterzuinige kranen met drukknop MOBILITEIT Het personeel krijgt een stap- en fietsvergoeding. Gedeeltelijke terugbetaling abonnement openbaar vervoer Voor het personeel staan dienstfietsen ter beschikking ALGEMEEN Op 17 juni hebben de duurzaamheids- en milieuambtenaar de studiedag Interne milieuzorg voor het lokale beleid, georganiseerd door CAPLO ism STIP, bijgewoond. In dubbelpunt van september verscheen er een artikel over september milieumaand
Bijlagen	Bijlage 48: Verslag vergadering Interne milieuzorg Bijlage 49: Artikels Dubbelpunt

PLANNING	
Geplande handelingen	Opstellen van een beleidsverklaring en actieplan interne milieuzorg door het college van burgemeester en schepenen. De beleidsverklaring en het actieplan wordt aan alle personeelsleden bekend gemaakt. Thema's: – afvalpreventie en –beheer, – duurzaam aankoopbeleid administratieve diensten (thema kantoomaterialen, catering en informatica), – duurzaam aankoopbeleid technische diensten (thema bestrijdingsmiddelen, FSC-hout, compost en secundaire grondstoffen, – rationeel energie- en watergebruik. Een tweede en derde, indien vereist, vergadering Interne milieuzorg zal gepland worden. VASTE STOFFEN <u>Papier</u> Voortzetting project kladpapier. Recto-verso kopiëren en printen aanmoedigen via nieuwe dienstnota, in combinatie met een korte gebruiksaanwijzing hoe dit moet. Via een mailing wordt gevraagd om het afdrukken van mails en het extra versturen van een papieren versie te vermijden. Faxen met computer mogelijk maken door aanpassing van programmatuur computers en phonemanager. Een standaardbrief maken naar de afzenders van folders en brochures om overbodig papier te vermijden door enkele proefexemplaren op te sturen met de mogelijkheid tot bijbestelling indien nodig. Het Biotop-papier dat in het kader van de nieuwe huisstijl is aangekocht, is geen kringlooppapier. Dit zal bij nieuwe aankopen worden aangepast.

	Via het collegiaal overleg wordt het personeel erop attent gemaakt dat papierverspilling vermeden moet worden. <u>Kantoormateriaal</u> Het secretariaat zal in samenwerking met de milieudienst milieuvriendelijk kantoormateriaal aankopen (afhankelijk van prijs en goedkeuring college). <u>Catering</u> Er wordt een mailing verstuurd met de vraag om de melkflesjes en de suikerstrooier te gebruiken. Er zal een bericht in de refter opgehangen worden met de vraag om de flesjes in de koelkast te zetten. De aanwezigheid van het energy-star label voor LCD-schermen wordt nog niet in alle bestekken opgelegd. Niet op alle computers is de slaapstand ingesteld. De milieudienst zal dit met de informaticadienst bespreken. <u>Afval</u> Via mailing worden de personeelsleden op de hoogte gebracht van de mogelijkheid tot selectieve inzameling. In de Office en alle keukens moeten GFT+ bakjes komen (type huis-aan-huisophaling). Het gebruik van de GFT+ bakjes samen met papieren zakken moet worden aangemoedigd in samenspraak met de schoonmaakfirma. Elke dienst zorgt voor een eigen PMD-bakje indien nodig. Met de schoonmaakploeg wordt er afgesproken om niet elke dag de persoonlijke vuilbakjes leeg te maken. Zo wordt er hopelijk ook vermeden dat het personeel GFT+ in de vuilbakjes gooit. ENERGIE Wanneer er 's avonds niet in het stadhuis wordt vergaderd zullen er controles uitgevoerd worden: zijn alle computers, lichten, kopieertoestellen uit geschakeld? De verwarming van het stadhuis wordt niet goed geregeld: ofwel is het te warm, ofwel te koud: de verwarmingsinstallatie zal aangepast worden. Een sensibilisatieactie om zuinig om te gaan met energie zal uitgevoerd worden aan de hand van mailings en affiches. WATER De heren- en damestoiletten aan de ingang van de erehal van het stadhuis zijn versleten. De toiletten vertonen lekken en produceren geurhinder. Dit zal besproken worden met de verantwoordelijke
--	---

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

ENERGIE (niveau 2)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2004

Hoofdstuk rationeel energiegebruik : pagina 77-78

Actie E.1: Energiezorgsysteem

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Op de technische dienst staan Jo Dreezen (hoofd techniek gebouwen), Philippe Jans (technisch medewerker) en Erik Mertens (milieuambtenaar) in voor het opstellen en uitvoeren van het energiezorgsysteem. Het energieboekhoudingssysteem Enercall voor 2003 is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd. Uitgevoerde audits in 2003: Er zijn audits besteld voor de bibliotheek (ventilatie, verwarming en zonnewering) en de academies voor beeldende kunst (ABK) en muziek, woord en dans (AMWD) (beide verwarming). De resultaten van deze audits worden in 2004 verwacht. De organisatie van de aankoop energie is door de gemeenteraad toegewezen aan GEDIS. De aanbesteding wordt in maart 2004 georganiseerd. Overzicht uitgevoerde werken: - relighting stadhuis, raad- en trouwzaal - isolatie jeugdlokalen Mortsel Dorp Het aanpassen van de regeling verwarming stadhuis op basis van bestaande audits en het aanpassen van de verwarming L.Gevaertschool/minisporthal en politie (interventiegebouw) op basis van bestaande audits zijn omwille van technische, praktische en financiële redenen uitgesteld naar 2004. Het ontwerp voor het bouwproject Antwerpsestraat 44-46 (vroegere bakkerij Rubbens) is vrijwel voltooid. Dit project zal in 2004 worden uitgevoerd. De appartementen zullen allicht als 'passief huis' worden uitgevoerd. Sensibilisering gebouwbeheerders: op basis van het energierapport 2002 werden de gebouwbeheerders van gebouwen met een sterk gestegen energieverbruik gevraagd naar de oorzaak van deze stijging. Dit is een belangrijke stap in het bewustmakingsproces. Voor de meeste stookinstallaties in de stadsgebouwen is een onderhoudscontract met een gespecialiseerde firma afgesloten. De opvolging van deze contracten in functie van de energieverbruiken moet beter opgevolgd worden.
Bijlagen	Bijlage 50: Enercall 2003
PLANNING	
Geplande handelingen	Geplande audits - nieuwe turnhal naast sporthal Den Drab (HVAC en verlichting in ontwerpfase) Geplande werken - Isolatiwerken instructiebad zwembad - Vernieuwen verwarming L.Gevaertschool – minisporthal - Bouwproject Antwerpsestraat 44-46 (vroegere bakkerij Rubbens) conform 'passief huis' concept - Aanpassen regeling verwarming stadhuis - Aanpassen ventilatie bibliotheek (oververhitting zomer) - Aanbrengen dakisolatie bij ontspanningslokalen aan de Mayerlei - Aanpassen dichting ramen in de academie voor beeldende kunst (verbeteren wind dichtheid)

	- Isolatie jeugdlokalen Oude God Organisatie jaarlijks energie-overleg met de gebouwverantwoordelijken en verder uitwerken van de sensibilisatie van de gebouwgebruikers. Betere opvolging van de onderhoudscontracten voor de verwarmingsinstallaties van de verschillende stadsgebouwen.
--	---

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	Algemene begroting van de betreffende gebouwen + 879-723-60 uitvoeren duurzame ontwikkeling
Verantwoordelijke	Technische dienst

Actie E.2: Hernieuwbare energie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De milieudienst heeft in 2003 zelf een prijsvraag voor de aankoop van groene stroom voor het stadhuis (eigen HS cabine) georganiseerd. Het prijsverschil met conventionele stroom kon niet verantwoord worden. Een verslag over deze prijsvraag vindt u als <u>bijlage</u> bij dit MJP. Er werden geen nieuwe eigen projecten op het vlak van hernieuwbare energie uitgevoerd in 2003. In actie E.3 worden verschillende initiatieven voor het aanmoedigen van het gebruik van hernieuwbare energie vermeld. In Mortsel Info van januari verscheen er een artikel over de zonneboiler In Mortsel Info van juni verscheen er een artikel over de vrijmaking van de energiemarkt en groene stroom
Bijlagen	Bijlage 51: verslag prijsvraag groene stroom Bijlage 52: artikels Mortsel info energie

PLANNING	
Geplande handelingen	Voor het bouwproject Antwerpsestraat 44-46 (vroegere bakkerij Rubbens) wordt de plaatsing van een zonneboiler voorzien (uitvoering gepland in 2004).

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	In de begroting 2003 is 1.000.000€ voorzien voor de uitvoering van dit bouwproject
Verantwoordelijke	Technische dienst

Actie E.3: Sensibilisering

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Mortsel heeft de prijs 'meest energiebewuste gemeente 2003' bij de categorie beloften gewonnen. Deze prijs wordt uitgereikt door ANRE. Het aanvraagdossier waarin het energiebeleid van de stad Mortsel wordt voorgesteld, bevindt zich bij ANRE en is op vraag verkrijgbaar bij onze diensten. Dit gebeuren mocht op heel wat aandacht op de VRT-radio en in de lokale en regionale pers rekenen. Op 26 maart 2002 heeft de gemeenteraad het subsidiereglement voor de plaatsing van een hoogrendementverwarmingsinstallatie, de plaatsing van hoogrendementsglas, dakisolatie en een zonneboiler goedgekeurd. Dit reglement werd reeds met het MJP 2002 bezorgd. In 2003 werden 216 subsidiedossiers goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van ongeveer 40.000€. Alle aanvragers werden ook in kennis gesteld van de subsidiemogelijkheden via GEDIS en de federale belastingvermindering. In het kader van de campagne van het stadsbestuur 'september milieumaand' hebben we

	op 17/9/03 een informatie-avond rond zuinig omgaan met energie en water, op 27/9/03 een bezoek aan het Ecohuis Antwerpen en op 4/10/03 een open huizendag in drie gerenoveerde particuliere woningen georganiseerd. In deze woningen is o.m. aandacht werd besteed aan isolatie, energiezuinige verwarmingstechnieken en het gebruik van een zonneboiler. Voor meer informatie over de campagne 'september milieumaand' verwijzen wij naar actie BD.5 van dit MJP. Eind augustus 2003 werd een brochure rond de subsidies voor REG en hergebruik van regenwater huis-aan-huis verspreid. Deze brochure vindt u als <u>bijlage</u> bij dit milieujaarprogramma. Wij hebben heel wat positieve reacties op dit initiatief ontvangen. In de brochure zat een cadeaubon voor een gratis spaardouchekop en radiatorfolie. De gratis spaardouchekoppen en de radiatorfolie werden binnen de week allemaal verdeeld. Verder kunnen er ook energiemeters (elektriciteit) ontleend worden. In Mortsel Info van februari verscheen er een artikel over het elektriciteitsverbruik en tips In Mortsel Info van mei verscheen er een artikel over financiële voordelen bij het duurzaam (ver-)bouwen In Mortsel Info van juli-augustus verscheen er een artikel over de subsidies van Gedis In Mortsel Info van oktober wordt er vermeld dat in de maand oktober elke dag een nieuwe energietip op de website van stad Mortsel geplaatst zal worden. In Mortsel Info van december wordt bekend gemaakt dat Mortsel de prijs 'meest beloftevolle energiebewuste gemeente van Vlaanderen' heeft gewonnen.
Bijlagen	Bijlage 52: artikels Mortsel info energie Bijlage 53 brochure Verlaag uw energiefactuur, verlaag uw waterfactuur:

PLANNING	
Geplande handelingen	Tandemproject 'straalt je dak' i.s.m. Eurosense, VIBE en de milieudienst. Hierbij worden thermografische luchtfoto's van de stad Mortsel genomen, die gebruikt zullen worden als sensibilisatiemateriaal om warmteverliezen in slecht geïsoleerde gebouwen aan te tonen (tentoonstelling, info-avond, website, persartikel) In Mortsel Info van januari 2004 verscheen er een artikel over het project Straalt je dak. Op 27 januari 2004 heeft de gemeenteraad het subsidiereglement voor de plaatsing van een hoogrendementverwarmingsketel en -branders, de plaatsing van hoogrendementsglas, dakisolatie en een zonneboiler aangepast. Voor woningen met een niet-geïndexeerd kadastraal inkomen van meer dan 1.100€ worden de premies om budgettaire redenen gehalveerd. Organisatie van een nieuwe campagne 'september milieumaand'(zie actie BD.5) Organisatie van geleide bezoeken aan de zonneboiler in het stadhuis. Verdere informatieverstrekking via Mortsel Info, een vernieuwde informatiebrochure rond de subsidies voor REG en hergebruik en infiltratie van regenwater, de geactualiseerde website van de stad Mortsel.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

BURGERS EN DOELGROEPEN

De milieudienst tracht zo veel mogelijk te communiceren met verschillende doelgroepen. Voor de eerste 3 acties zal er geen onderscheid worden gemaakt tussen rapportage en planning. Het doel van de milieudienst bestaat er namelijk in om steeds meer communicatie uit te voeren. Wat nieuw is toegevoegd bij de acties zal in het cursief staan. Wordt er een actie in 2004 gepland, wordt dit bij de actie vermeld.

Actie BD.1: Communicatiekanalen

Doelstelling: de bevolking en de diverse doelgroepen op de hoogte brengen van de verschillende milieuaspecten en aanzetten tot een meer duurzame levenswijze.

Dit gebeurt via externe en interne communicatie

EXTERNE COMMUNICATIE

Mortsel Info

Dit is het maandelijks informatieblad van de stad Mortsel. Het informatieblad verschijnt elf keer per jaar. Het wordt huis aan huis bezorgd in heel Mortsel. Op de informatiedienst kan het blad ook verkregen of ingekeken worden. Elke maand verschijnen in het informatieblad artikels over milieu en duurzame ontwikkeling. De milieuartikels worden opgesteld door de milieuaambtenaar en de duurzaamheidsambtenaar. Bij het opstellen van de artikels wordt er op toegekeken dat de uitleg omtrent de milieuzaken niet te gespecialiseerd is zodat de tekst voor elke burger verstaanbaar is.

Volgende artikels zullen werden al gepland voor 2004:

- *januari: milieuvriendelijke wasproducten*
- *februari: milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen + slimmer stoken*
- *maart: zwerfvuilactie +composteren + nieuw subsidiereglement*
- *april: biologische producten + biomarkt + aanwezigheid compostmeesters op biomarkt + 10 april opening opnieuw en co + tankslag milieuraad*
- *mei: milieuraad + afvalcijfers + verslag ZAPPA + milieuraad Aartselaar + kippenactie + verkoop compost + school olve: milieuprestaties*
- *juni: zwerfvuilactie:affiche+ doe de vuisttest met compost: ben ik goed bezig? + zonneboiler*
- *juli-augustus: schoolmateriaal + logo's + milieuvriendelijk reizen*
- *september: controles stookolietank koppelen aan bodemvervuiling en ook afstelling van de ketels + milieuvriendelijk rijden en luchtkwaliteit*
- *oktober: waarheen met je dode huisdieren*
- *november: lichthinder*
- *december: verpakkingsafval*

Voor de artikels die verschenen in Mortsel Info 2003 verwijzen we naar actie 3.

De website

De stad Mortsel beschikt over de website www.mortsel.be en de milieuraad over de site www.milieuraadmortsel.be. Via de eerste site kan enkel de afvalkalender geraadpleegd worden. Op de tweede website kan men de verslagen van de milieuraad terugvinden en ook meer informatie over de kippenactie, stookolietanks, ...

In 2004 zal de website van stad vernieuwd worden. Er wordt gepland dat op de site www.mortsel.be een duidelijke link wordt gelegd naar een milieulink waar op een gestructureerde wijze meer informatie over het milieu en duurzame ontwikkeling te vinden is.

De vernieuwing van de website van stad Mortsel was eerst gepland in 2003. Wegens interne redenen is dit niet uitgevoerd kunnen worden. Bijgevolg heeft de milieudienst er al voor gezorgd dat er meer informatie over duurzaam omgaan met energie te vinden is.

Daar de informatie over de energiesubsidies via een grote omweg op de website terug te vinden is en er veel naar gevraagd wordt, zal er naar gestreefd worden om zo snel mogelijk een link naar alle subsidies van stad Mortsel op de eerste pagina van de website te plaatsen (vóór het vernieuwen van de website)

Via Mortsels Info worden ook andere websites, relevant bij het artikel, bekend gemaakt. Wanneer bv. er een artikel verschijnt over ecologisch tuinieren, wordt het internetadres van VELT bij vermeld.

De afvalkalender

In de afvalkalender wordt niet enkel data van ophaling vermeld. Zo wordt er ook meer uitleg gegeven over sorteren en afvalpreventie

De afvalkrant van IGEAN

IGEAN heeft de mogelijkheid aangeboden aan de gemeente om een artikel over het eigen afvalstoffenbeleid in hun afvalkrant te laten verschijnen. De stad Morsel zal ingaan op dit aanbod. De afvalkalender zal 3 keer per jaar bedrukt worden in de bussen van de inwoners. *Wat in 2003 verscheen, is terug te vinden onder actie 3. Wat in 2004 door de gemeenten zelf in de tweede en derde afvalkrant zal publiceren kan nog niet meegedeeld worden. Uiteraard is de inhoud van het gemeentelijk artikel afhankelijk van de inhoud van de afvalkrant dat ons enkel weken op voorhand wordt meegedeeld. In de afvalkrant van februari werd er een artikel over steenpuin geplaatst.*

Brochure stad Morsel

De milieudienst tracht elk jaar een brochure op te maken over een specifiek milieuthema. De brochures zouden huis aan huis bedrukt worden. In 2003 werd de brochure 'Verlaag uw waterfactuur – Verlaag uw energiefactuur' bedrukt. In deze brochure kwam het volgende aan bod:

Energie:

- *Inleiding: waarom duurzaam omgaan met energie*
- *Realisaties stad Morsel*
- *Energietips*
- *Mogelijkheid tot ontlening van energiemeter*
- *Premiebonnen van stad Morsel*
- *Cadeaubon spaardouchekop of radiatorfolie*
- *Financiële tegemoetkoming door andere instanties.*

Water:

- *Inleiding: Waarom duurzaam omgaan met water?*
- *Gevolgen van verhardingen*
- *Realisaties stad Morsel*
- *Watertips*
- *Premiebonnen van stad Morsel*
- *Cadeaubon spaardouchekop*

September milieumaand

Door de publicatie van de premiebonnen en de cadeaubon kende de brochure een enorm succes.

In 2004 zal de brochure handelen over pesticidengebruik, ecologisch tuinieren, composteren, kippenactie, biologische producten. Hier zal ook gewerkt worden met premiebonnen (kippen, compostvat) en vermoedelijk zal een wedstrijd uitgeschreven worden.

Overige

Voor bepaalde milieuactiviteiten worden:

- affiches opgehangen,
- flyers ter beschikking in de winkels en openbare plaatsen gelegd,
- eigen brochures en brochures van derden verspreid of ter inzage op de technische dienst gelegd.,
- persberichten verspreid,
- panelen opgesteld op verschillende openbare locaties,
- reclame in de lokale persbladen gepubliceerd,
- gerichte mailings verstuurd,
- brieven verstuurd naar verenigingen, adviesraden, ...

Elke nieuwe actie gepland door de stad Mortsel (bv. verkoop van kippen) wordt meegedeeld in Mortsel Info. Grote activiteiten als de milieumaand (zie later) worden ook kenbaar gemaakt o.a. via affiches, flyers, mailings, brieven, brochures en reclame in lokale bladen. Wanneer informatie over een welbepaalde thema wordt verspreid, worden vooral de communicatiekanalen Mortsel Info, panelen op de openbare plaatsen, brochures en folders gebruikt. Het spreekt voor zich dat in de afvalkrant en de afvalkalender enkel het thema afval aan bod komt. Op de website zal de meest relevante milieu-informatie geplaatst worden. Dient er specifiek een doelgroep, bv. scholen, aangesproken te worden, wordt er meestal gebruik gemaakt van e-mail of brieven.

INTERNE COMMUNICATIE

Personeelsblad Dubbelpunt:

Maandblad voor alle personeelsleden van het stadsbestuur Mortsel. Hierin verschijnen op initiatief van de milieudienst artikels rond milieu en duurzame ontwikkeling. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van v.z.w. Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden.
Wat verscheen in 2003 is terug te vinden onder actie 3.

Dienstnota:

De stadssecretaris verspreidt dienstnota's op papier en per mail aan alle personeelsleden van het stadsbestuur. De beleidsverklaring en het actieplan interne milieuzorg zullen op deze manier verspreid worden (actie IM1)

Ambtelijke overlegorganen:

Wij verwijzen hier naar het bestaande wekelijkse ambtelijk overleg waaraan de milieudienst deelneemt (actie I.1). Het verslag van deze vergadering, dat afhankelijk van de agenda deels over milieu en duurzame ontwikkeling gaat, wordt aan alle diensten en het college van burgemeester en schepenen verspreid.

Werkgroep interne milieuzorg

In september 2003 werd de eerste vergadering met de werkgroep interne milieuzorg georganiseerd. Per dienst of per werkplaats zetelde een afgevaardigde. Er werd een verslag opgemaakt. Dit verslag dient echter nog bekend gemaakt te worden. Er zal verkozen worden om elke actie die werd ondernomen of die ondernomen zal worden via een korte mail mee te delen. Uit ervaring weten we dat dit het meest gelezen wordt.

Collegiaal overleg

Elf maal per jaar wordt er overlegd met de verschillende diensten. Dit kanaal wordt ook gebruikt om milieumaatregelen te verspreiden (bij voorbeeld recto verso kopiëren).

Actie BD.2: Acties per doelgroep

Via de verschillende communicatiekanalen wordt getracht om diverse doelgroepen te bereiken.

Per doelgroep wordt hieronder verwezen naar de meest relevante specifieke fiches. Daar kan u meer gedetailleerde informatie vinden.

Doelgroep	Actiefiche
Alle burgers	V1 - V3 - V2 - V5 - V6 - V7 - V14 - V16 - V17 - V19 - V20 - V24 - V.25 - V26 - V27 - W3 - M1 - B2 - H1 - H3 - N1 - N2 - E2 - E.3 - BD4
Bezitters stookolietank	H.4
Nieuwe inwoners	V2
(Jeugd)verenigingen	V10 - V16 - V19 - V20
Stadspersoneel	V2 - V7 - V12 - V13 - V19 - V24 - V25 - V26 - V27 - V28 - V29 - W4 - M3 - B1 - H2 - H3 - N1 - IM1 - E1 - E2
School	V3 - V7 - V9 - V10 - V19 - V20 - V27 - V28 - M2 - N2 - E3
Tuinbezitters	V1 - V4 - V11 - V21 - H3 - N2 - BD4 - W.3
Compostmeesters	V2
Handelaars	V7 - V17 - V23 - H3 - W5
Voetgangers/fietsers	M1 - M2 - E3 - BD4
Automobilisten	M2
Burgers met (ver)bouwplannen	V26 - V27 - V29 - W3 - W5 - E2 - E3

Organisatoren evenementen	V10
Buurtbewoners	V15 – V20 – W3

Actie BD.3: Informatie, Educatie en Motivatie

Via de verschillende communicatiekanalen wordt getracht om de doelgroepen te informeren, iets bij te leren en te motiveren. Deze drie vormen van communicatie (informatie, educatie en motivatie) worden per thema toegelicht. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de begrenzing tussen de werkvelden soms moeilijk kan zijn: zo kan aan de hand van een brochure iets aangeleerd worden aan de bevolking of wanneer je mensen motiveert om iets te doen, kunnen de inwoners hier iets uit leren.

VASTE STOFFEN

Informatie

Communicatiekanaal	Onderwerp
Brochures	Composteren in een wormenbak: OVAM
	Afvalvoorkomen, begint voor de kassa.: Stad Mortsel
	Waarheen met je grasmaaisel: OVAM
	Spring verantwoord om met afval dankzij DIFTAR: OVAM
	Composteren in vaten en bakken: OVAM
	<i>Informatiebrochure herbruikbare luiers: PIH</i>
	<i>FSC... voor een verantwoord bosbeheer wereldwijd: WWF-Vlaanderen vzw</i>
	Brochure over pesticiden, composteren ecologisch tuinieren (wordt opgesteld in 2004)
	Bewust duurzaam bouwen Wanneer Mortselers een stedenbouwkundige aanvraag indienen krijgen ze een brochure over duurzaam bouwen mee. Bij deze brochure wordt meer informatie over de financiële voordelen bij het duurzaam verbouwen en steenpuin gegeven. Er zal ook meer info over FSC-hout en natuurferven toegevoegd worden.
Folders	Pesticiden in huis en tuin: het kan ook zonder: Vlaamse overheid
	Pesticiden in openbaar groen? Vanaf 2004 zonder: Vlaamse Overheid
Affiches	Affiches zonder is gezonder voor de openbare diensten en de huisgezinnen
	<i>Zwerfvuilactie (2004)</i>
Mortsel Info 2003	<i>Januari: milieuvriendelijke wasmiddelen</i>
	<i>Februari: grof huisvuil + afvaltip</i>
	<i>Maart: composteren: wat kunnen we composteren, hoe werkt een compostvat, tips om goede compost te maken, wat te doen met compost, waar een compostvat aankopen, veel voorkomende vragen over compost, wat zijn compostmeesters, informatiepunten + ophaling van GFT+, tuinafval en grof huisvuil.</i>
	<i>April: ecologisch tuinieren + kippen, goede GFT-verwerkers + FSC-hout + de Mortselse afvalcijfers + alternatieve middelen tegen ongewenst beestjes</i>
	<i>Mei: de wedstrijd rond ecologisch tuinieren + de zwerfvuilactie door beëdigde ambtenaren.</i>
	<i>Juni: compost: compost van Igean, informatiepunt composteren</i>
	<i>Juli-augustus: 'Zonder is gezonder' + zwerfvuil.</i>
	<i>Oktober: draadkorven voor vallende bladeren. + gebruikte injectienaalden + De dag van de kringloopwinkel + verven en vernissen + een internettip van een privé-persoon i.v.m. recyclage goederen.</i>
	<i>December: zwerfvuil en afvalverbranding + kraantjeswater versus flessenwater + v foto's i.v.m. de wedstrijd rond ecologisch tuinieren.</i>
Afvalkalender	Data ophaling, sorteren en afvalpreventie
Afvalkrant Igean 2003	<i>Maart: papier en karton (zuinig omgaan, hoe aanbieden, recyclage, antireclamestickers) + compostmeesters + de compostcursus + sorteren van afval.</i>
	<i>Juni: zonder is gezonder (in Mortsel) + de kringloopwinkel + milieuvriendelijk schoolgerief + compostgebruik in sier- en moestuin</i>
	<i>Oktober: herbruikbare luiers + afgedankte elektrische en elektronische apparaten (terugnameplicht, recyclage) + een nieuw leven voor oude spullen</i>

Video	Thuiscomposteren: milieuadviesraad
Stickers	Geen ongeadresseerde reclame aub
	Regionale pers JA – Folders NEEN
	<i>Zwerfvuilactie (2004)</i>
	<i>Stickers rond afvalpreventie (2004)</i>
Sensibiliseringsmateriaal voor scholen (Actie V.7)	OVAM-informatiemap 'composteren voor kinderen' voor kleuter en basisonderwijs
	<i>Lijst overzicht lessenpakketten, ...</i>
	<i>Lijst milieuvriendelijk kantoomateriaal (2004)</i>

Educatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
Stand van de compostmeesters op de jaarmarkt	V.2	alle burgers
<i>Stand van de compostmeesters op de biomarkt (2004)</i>	V.2	<i>Alle burgers</i>
Aanwezigheid compostmeesters op het recyclagepark	V.2	alle burgers
Begeleiding van scholen en nieuwe composteerders bij het composteren	V.2	scholen, alle burgers
Compostcursus IGEAN	V.2 – V3	alle burgers + stadspersoneel
Voordracht rond composteren, ecologisch tuinieren en alternatieven voor bestrijdingsmiddelen i.s.m. VELT 'Een tuin zonder bestrijdingsmiddelen'	V.2 – V3 – V.24	tuinbezitters
<i>Bijscholing compostmeesters (2004)</i>	V2	<i>Compostmeesters</i>
Aankoop drank in herbruikbare verpakkingen	V7	stadspersoneel
Mogelijkheid tot een begeleid bezoek aan het recyclagepark of de kringloopwinkel Opnieuw en Co	V.9	scholen
Zappa-actie	V.20	Scholen, jeugdbewegingen, alle burgers
Buurtwerking	V20	Buurtbewoners, alle burgers
<i>Opleidingen i.v.m. bestrijdingsmiddelen</i>	V.24	<i>stadspersoneel (milieudienst)</i>
Infopanelen recyclagepark	V26	alle burgers
<i>Cursus i.v.m. FSC-hout (2004)</i>	V27	<i>Stadspersoneel</i>
<i>Cursus i.v.m. verven en vernissen</i>	V29	<i>stadspersoneel</i>

Motivatie

Onderwerp	actie	Doelgroep
Verlaagde prijs van een compostvat	V.1	tuinbezitters
<i>Gratis thuislevering compostvaten</i>	V1, V3	<i>tuinbezitters</i>
<i>Verlaagde prijs van een wormenbak (2004)</i>	V.1	<i>alle burgers</i>
<i>Gratis compost behaagplantactie</i>	V3	<i>Alle burgers</i>
<i>Gratis verdelen van biodegradeerbare bloempotjes</i>	V3	<i>Alle burgers</i>
Wedstrijd ecologische tuin	V.4	tuinbezitters
Gratis stickers i.v.m. reclamedrukwerk	V5	Alle burgers
Gemeentebelasting plaatsing drankautomaten	V7	handelaars
Subsidies rond afvalpreventie aan de scholen	V.9, V7	scholen
Bij de scholen wordt alle afval, met uitzondering van het restafval, gratis opgehaald om het sorteren aan te moedigen	V.9	scholen
Gratis aanbod van compostvaten en beluchtingstokken	V.9	scholen
Uitleendienst van herbruikbare bekertjes	V.9 – 10	scholen, (jeugd)verenigingen, organisatoren evenementen
Gratis plaatsing van drinkwaterfontein	V.9	scholen

Brood- en koekendozen tegen een gesubsidieerde prijs	V9	scholen
Milieuwedstrijd, cadeau: FSC-potloden	V9, V27, V28	scholen
Verkoop van kippen aan een lage prijs	V.11	tuinbezitters
Subsidie drank in herbruikbare verpakking	V.9 - 16	scholen, jeugdverenigingen
<i>tombola herbruikbare boodschappentas (2004)</i>	V.17	<i>alle burgers</i>
Belasting op sluikstorten	V.20	alle burgers
<i>Biomarkt (2004)</i>	V.24	<i>Alle burgers</i>
<i>Biocafé (2004)</i>	V.24	<i>Alle burgers</i>

WATER

Informatie

Communicatiekanaal	Onderwerp
Informatieboek	Waterwegwijzer voor architecten: Vlaamse Milieumaatschappij
Brochure	'Bewust duurzaam bouwen' (VVP) dat wordt aangevuld met het subsidiereglement van Mortsel
	<i>Verlaag uw energiefactuur, verlaag uw waterfactuur: stad Mortsel. Deze brochure zal in 2004 aangepast worden: up to date maken en informatie over de subsidies van het woonloket toevoegen. Zo krijgt de Mortselenaar een duidelijk overzicht van de subsidies van stad Mortsel die te verkrijgen zijn bij het uitvoeren van (ver)bouwingswerken. Het woonloket keert twee subsidies uit: de subsidie voor het functioneel verbeteren van de woning en de subsidie voor gevelverfraaiing.</i>
Folders	<i>Extensieve groendaken: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap: Afdeling Bos en groen.</i>
Mortsel Info 2003	Milieuvriendelijke wasproducten
	Februari: een watertip
	Juni: duurzaam omgaan met water en toelagen
	November: groendaken + regenwatertonnen

Educatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
Mogelijkheid tot bezoek aan de demonstratie-installatie rond hergebruik en infiltratie van regenwater op de technische dienst	W.3	alle burgers, burgers met (ver)bouwplannen
<i>Bezoek Ecohuis (tijdens de milieumaand)</i>	W.3	<i>Alle burgers</i>
<i>Uitstap milieuboot (tijdens de milieumaand)</i>	W.3	<i>Alle burgers</i>
Infoavond rond hergebruik van regenwater (tijdens de milieumaand)	W.3	alle burgers, burgers met (ver)bouwplannen
Open-huis actie (tijdens de milieumaand)	W.3	alle burgers, burgers met (ver)bouwplannen
Opstelling hergebruik regenwater GTI-school	W.3	School
Informatieavond afkoppeling, infiltratie, hergebruik van regenwater	W.3	Buurtbewoners
Watervrije urinoirs, waterzuinige kranen met drukknop	W.4	stadspersoneel

Motivatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
Subsidie hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en grasdaken	W.3	burgers met (ver)bouwplannen
Verkoop regenwaterton aan een verlaagde prijs	W.3	alle burgers
<i>Afkoppeling, infiltratie, hergebruik van regenwater: gratis onderzoek naar mogelijkheden en kostenraming</i>	W.3	<i>buurtbewoners</i>
<i>Watertoets bij milieuvergunningaanvraag</i>	W.5	<i>handelaars</i>

MOBILITEIT

Informatie

Communicatiekanaal	Onderwerp
Sticker	ROB-sticker
Brochure	<i>Ideeën voor energiebewust en veilig rijden</i>
Tijdschrift	'Uitweg': Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Mortsel Info 2003	<i>Mei: fietstocht van de milieuadviesraad</i>
	<i>Oktober: 10 op 10 label voor de school de Perenpit</i>

Educatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
Meting en evaluatie luchtkwaliteit	M.1	alle burgers
Provinciale fietsdag	M.2	scholen
Car Free day	M.2	automobilisten
Verkeerseducatie	M.2	scholen

Motivatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
<i>Fiets-en wandelberm</i>	M.1	<i>Alle burgers</i>
Wandel-en fietstocht	M.2	voetgangers/fietsers
Provinciale fietsdag	M.2	middelbare scholen
Fiets- en stappremie, gedeeltelijke terugbetaling abonnement openbaar vervoer	M.3	stadspersoneel
Fietserdouches	M.3	stadspersoneel
Dienstfietsen	M.3	stadspersoneel

BODEM EN GRONDWATER

Informatie

Communicatiekanaal	Onderwerp
Brochure	Praktische tips voor een milieuvriendelijke opslag van stookolie: PIH
	Bodemsaneringsdecreet: OVAM
Mortsel Info 2003	<i>juli-augustus: controle bovengrondse tanks.</i>
	<i>December: de subsidie van buiten gebruik gestelde stookolietanks</i>
Informatiefiche	Verwijdering stookolietank

Educatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
<i>Cursus grondverzet</i>	B.1	<i>stadspersoneel</i>
<i>Cursus bodemsaneringsfonds tankstations</i>	B.1	<i>stadspersoneel</i>
<i>Informatieavond stookolietanks</i>	B.2	<i>Alle burgers</i>

Motivatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
Subsidie verwijderen van buiten gebruik gestelde stookolietank	B.2	alle burgers
Hogere subsidie voor het vervangen van een oude verwarmingsketel door een nieuwe op aardgas dan door een nieuwe op stookolie	E.2	burgers met (ver)bouwplannen

HINDER

Informatie

Communicatiekanaal	Onderwerp
Brochures	25 % van de dioxine-uitstoot wordt veroorzaakt door vuurtjes in de tuin: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
	<i>Slimmer stoken: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap</i>
<i>Mortsel Info 2003</i>	<i>Elke Mortsel Info: meldingskaart bij hinder van hondenpoep, zwerfvuil, ...</i>
	<i>Maart: meldpunt milieuklachten en klachten luchthaven Deurne.</i>
	<i>juli-augustus: controle bovengrondse tanks + hondenpoep</i>
	<i>November: de nacht van de duisternis en lichthinder</i>
	<i>December: subsidie van buiten gebruik gestelde stookolietanks + afvalverbranding</i>

Educatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
<i>Cursus acute bodemverontreiniging en gevaarlijke stoffen</i>	<i>H.4</i>	<i>stadspersoneel</i>

Motivatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
Administratieve sanctie bij hinder door geur en licht	H.3	alle burgers
Belasting sluikstorten	V.17	alle burgers

NATUURLIJKE ENTITEITEN

Informatie

Communicatiekanaal	Onderwerp
<i>Mortsel Info 2003</i>	<i>Februari: respect voor de natuurlijke omgeving bij openbare werken.</i>
	<i>September: behaagplantactie.</i>

Educatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
Opleiding groendeskundige tot lesgever harmonisch park- en groenbeheer	N.1	stadspersoneel
Informatieborden project groene wandel- en fietsberm	N.1	Alle burgers
Natuurwandelingen tijdens de milieumaand	N.2	alle burgers
Geleide rondwandelingen in Klein Zwitserland op vraag van scholen	N.2	scholen

Motivatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
Subsidies kleine landschapselementen	N.1	alle burgers en natuurverenigingen
Subsidie groendak	N.1	Burgers met (ver)bouwplannen
Behaagplantactie	N.2	alle burgers

INTERNE MILIEUZORG

Informatie, educatie en motivatie

Hiervoor wordt er verwezen naar actie IM.1

ENERGIE

Informatie

Communicatiekanaal	Onderwerp
Brochures	Fotovoltaïsche zonnecellen: Electrabel
	Zonnecollectoren: Electrabel
	Windenergie winstgevend: ANRE
	Energie besparen bij u thuis: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
	Elektriciteit uit zonlicht: ODE Vlaanderen
	De zonneboiler: ODE Vlaanderen
	Duurzame energie, 75 % subsidie voor fotovoltaïsche zonnepanelen: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
	Maak uw huis energiezuinig en betaal minder belastingen: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
	Ideeën voor energiezuinig wonen: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
	Brochure bewust duurzaam bouwen dat wordt aangevuld met het subsidiereglement van Mortsel
	<i>Verlaag uw energiefactuur, verlaag uw waterfactuur: stad Mortsel. Deze brochure zal in 2004 aangepast worden: up to date maken en informatie over de subsidies van het woonloket toevoegen. Zo krijgt de Mortselenaar een duidelijk overzicht van de subsidies van stad Mortsel die te verkrijgen zijn bij het uitvoeren van (ver)bouwingswerken. Het woonloket keert twee subsidies uit: de subsidie voor het functioneel verbeteren van de woning en de subsidie voor gevelverfraaiing.</i>
Panelen	Panelen over rationele energiegebruik worden in het stadhuis (januari) en de bibliotheek (februari) geplaatst. (Actie E.3)
Mortsel Info 2003	<i>Januari: de zonneboiler</i>
	<i>Februari: het elektriciteitsverbruik en tips</i>
	<i>Mei: financiële voordelen bij het duurzaam (ver)bouwen</i>
	<i>Juni: de vrijmaking van de energiemarkt en groene stroom</i>
	<i>Juli-augustus: de subsidies van Gedis</i>
	<i>Oktober: vermelding dat in de maand oktober elke dag een nieuwe energietip op de website van stad Mortsel geplaatst zal worden.</i>
	<i>December: bekendmaking dat Mortsel de prijs 'meest beloftevolle energiebewuste gemeente van Vlaanderen' heeft gewonnen.</i>

Educatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
Didactische installatie met zonneboiler en fotovoltaïsche zonnecellen op het GTI	E.2	school (GTI)
Mogelijkheid tot bezoek aan de zonneboiler op het stadhuis	E.2	alle burgers, burgers met (ver)bouwplannen
<i>Bezoek ecohuis Antwerpen (tijdens de milieumaand)</i>	<i>E.3</i>	<i>Alle burgers</i>
Infoavond rond REG en hernieuwbare energie tijdens milieumaand	E.3	alle burgers, burgers met (ver)bouwplannen
Open huisactie (tijdens de milieumaand)	E.3	alle burgers, burgers met (ver)bouwplannen
<i>Thermografische luchtfotografie (2004)</i>	<i>E.3</i>	<i>Alle burgers</i>

Motivatatie

Onderwerp	Actie	Doelgroep
Subsidies energiebesparende maatregelen	E.3	burgers met (ver)bouwplannen

Actie BD.4: Integratie

RAPPORTERING	
<i>Uitgevoerde handelingen</i>	<i>In het begin van elk schooljaar wordt er vergaderd met de schooldirecties (bespreking subsidies, composteren, ...).</i> <i>In 2003 werd er vergaderd met de jeugdraad: herbruikbare drankverpakkingen en milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen kwamen aan bod.</i> <i>Via brieven aan verschillende adviesraden en verenigingen werden milieuacties bekend gemaakt.</i> <i>Met de handelaars werd de herbruikbare boodschappentas, brochure milieuvriendelijke producten en energiezuinige feestverlichting besproken.</i> <i>De subsidie 'het functioneel verbeteren van de woning' werd afgestemd op de energiesubsidie. Oorspronkelijk werd er in de 'woonsubsidie' vermeld dat het vervangen van enkel glas door dubbel glas werd gesubsidieerd. Na overleg werd dit gewijzigd door het vervangen van enkel glas in hoogrendementsglas.</i> <i>De duurzaamheidsambtenaar zetelt in de redactieraad van Morsel Info.</i> <i>Tijdens de Dag van het park wordt er een biomarkt georganiseerd. De dag van het park wordt begeleid door de dienst Fort 4. Zie actie N.2</i> <i>Het project rond thermografische luchtfotografie (zie actie E.3) wordt begeleid door Tandem. Tandem vereist wel een samenwerking met een vereniging. Daar een bereidwillige vereniging in Morsel niet te vinden was, stemde Tandem toe met een samenwerking met de milieuadviesraad.</i> <i>De milieudienst werkt nauw samen met de technische dienst: bijna wekelijks neemt de milieudienst deel aan de afdelingsvergadering van de technische dienst.</i> <i>Met de dienst stedelijke werken wordt gewerkt rond het afvalbeleid (recyclagepark, ophaling afval) en het reductieplan betreffende het gebruik van pesticiden.</i> <i>Wanneer er festivals en dergelijke worden georganiseerd, wordt de milieudienst betrokken: afvalbakken, wegwerpbekers, ...</i> <i>De milieuambtenaar zetelt in de burenrade van Agfa Gevaert.</i>

PLANNING	
<i>Geplande handelingen</i>	<i>Vergadering scholen</i> <i>Nauwe samenwerking met de technische dienst</i> <i>Betrokkenheid milieudienst bij festivals.</i> <i>Opmaak brochure subsidies van Morsel: samenwerking woonloket met milieudienst</i> <i>De milieuambtenaar zetelt in de burenrade van Agfa Gevaert.</i> <i>Een zwerfvuilactie wordt samen met de culturele dienst (buurtwerking) georganiseerd. (zie actie V.20).</i>

	<i>De culturele dienst, Natuurpunt, de heemkundige Kring en de milieudienst organiseren samen een natuureducatief project.</i> <i>Samenwerking met de milieuraad aan het project rond thermografische luchtfotografie.</i> <i>Met gemeenten Kontich, Edegem, Lint, Wommelgem en organisatie De Wervel wordt een aantal biomarkten georganiseerd (zie actie V.24).</i> <i>De duurzaamheidsambtenaar is bezig met het opstellen van een database van gemeentelijke artikels over verschillende milieuthema's. Hierbij worden de duurzaamheidsambtenaren van de provincie Antwerpen gecontacteerd. De database met de bijhorende artikels zullen naar de provincie verzonden worden die het vervolgens op hun website plaatsen. Wanneer in de toekomst een artikel voor het gemeentelijk infoblad moet opgemaakt worden, kan hulp gezocht worden op de website van de provincie.</i> <i>Met het secretariaat wordt een lijst met milieuvriendelijk kantoormateriaal opgesteld.</i> <i>Met de dienst stedelijke werken wordt gewerkt rond het afvalbeleid (recyclagepark, ophaling afval) en het reductieplan betreffende het gebruik van pesticiden. Tevens wordt er nagegaan waarvoor milieuvriendelijk materiaal kan toegepast worden (FSC-hout, verven en vernissen, ...).</i> <i>Met enkele gemeenten wordt er gewerkt rond een intergemeentelijke fietstocht in kader van de Car Free Day. Hiervoor zal samen gewerkt worden met de nog aan te stellen preventiedienst.</i>
--	--

Actie BD.5: Milieumaand

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	September werd verkozen tot milieumaand. De volgende activiteiten werden georganiseerd: – 7 september: Natuurwandeling i.s.m. Natuurpunt – 13 september: Bekendmaking wedstrijd ecologisch tuinieren: De schepen van leefmilieu overhandigde persoonlijk de prijs aan de winnaar. – 14 september: uitstap milieuboot – 17 september: informatieavond 'energie en water' – 20 september: jaarmarkt; stand milieuraad, milieudienst, Natuurpunt, compostmeesters en kringloopwinkel – 21 september: Fietstocht i.s.m. de milieuadviesraad naar aanleiding van de Car Free Day – 22 september: Car Free Day – 27 september: bezoek ecohuis in Antwerpen – 4 oktober: openhuizendag: Er werden inwoners aangesproken worden om hun ecologisch huis tentoon te stellen aan de bevolking. Onder ecologisch huis wordt een huis waar de principes van rationeel energie-en waterverbruik worden toegepast, verstaan. Doel hiervan is dat de bewoners van de ecologische huizen reclame zouden kunnen maken voor de goede werking van de installaties. Medewerkers milieuweek Volgende groepen zullen aangesproken worden voor de medewerking aan de milieumaand: – de compostmeesters – de milieuadviesraad – de kringloopwinkel – Natuurpunt

	Publicatie In Morsel Info van juli-augustus en september verscheen er een artikel over september, milieumaand Affiches in winkels en openbare gebouwen (zie bijlage) Flyers met inschrijvingsstrook in winkels en openbare gebouwen (zie bijlage) Publicatie in het regioblad 't Periodiekse (zie bijlage) De website Een schrijven naar adviesraden en verenigingen.
Bijlagen	Bijlage 54: publicatie september milieumaand

PLANNING	
Geplande handelingen	In 2004 zal er een nieuwe milieumaand georganiseerd worden met de volgende activiteiten: – Open-bedrijvendag: een bezoek aan onder meer ISVAG – Tentoonstelling thermografische luchtfoto – Openhuizendag, eventueel ook een opentuinendag – Fietstocht – Een milieuactiviteit door de jeugdbewegingen – Een milieudag voor kinderen (eventueel voor de scholen) – Een familiale milieu-uitstap, – Jaarmarkt, – Car Free Day. Deze laatste 3 activiteiten zijn afhankelijk van het aanbod van de organisaties. De informatiekanalen die werden gebruikt bij de organisatie van een eerste milieumaand, zullen ook gebruikt worden bij de organisatie van de deze milieumaand.

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst